

Maturitná skúška 2019

Správa o výsledkoch externej časti a písomnej formy internej časti maturitnej skúšky

**zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry,
z maďarského jazyka a literatúry
a
z ukrajinského jazyka a literatúry**

Mgr. Eva Péteryová
Mgr. Tomáš Ficek
Ing. Jana Kostolanská, PhD.
PaedDr. Janka Kurajová-Stopková, PhD.
Mgr. Jakub Podhorányi

Bratislava 2019

OBSAH

1. Úvod	4
2. Charakteristika testov EČ MS zo SJSL, MJL a UJL.....	7
3. Výsledky testu EČ MS zo SJSL	9
3.1. Úspešnosť testu EČ MS zo SJSL	9
4. Interpretácia výsledkov testu EČ MS zo SJSL.....	16
4.1. Súhrnné charakteristiky položiek– variant 19 1414.....	16
4.2. Oblasti testu EČ MS zo SJSL	18
4.2.1. Počúvanie s porozumením.....	19
4.2.2. Čítanie s porozumením.....	27
4.2.3. Jazyková zložka	28
4.2.4. Literárna zložka	33
5. Vyhodnotenie PFIČ MS zo SJSL	37
5.1. Výber tém	37
5.2. Úspešnosť PFIČ MS	39
6. Výsledky testu EČ MS z MJL	43
6.1. Úspešnosť testu EČ MS z MJL	43
7. Interpretácia výsledkov testu EČ MS z MJL.....	50
7.1. Súhrnné charakteristiky položiek testu EČ MS z MJL – variant 19 1425.....	50
7.2. Oblasti testu EČ MS z MJL	52
7.2.1. Čítanie s porozumením.....	52
7.2.2. Jazyková zložka	56
7.2.3. Literárna zložka	59
8. Vyhodnotenie PFIČ MS z MJL	63
8.1. Výber tém	63
8.2. Úspešnosť PFIČ MS	65
9. Výsledky testu EČ MS z UJL.....	70
9.1. Úspešnosť testu EČ MS z UJL.....	70
10. Vyhodnotenie PFIČ MS z UJL.....	72
10.1. Výber tém	72
10.2. Úspešnosť PFIČ MS	73
11. Záver.....	74
Použitá literatúra	76

Vysvetlivky

MS	– maturitná skúška
EČ	– externá časť (maturitnej skúšky)
PFIČ	– písomná forma internej časti (maturitnej skúšky)
ÚFIČ	– ústna forma internej časti (maturitnej skúšky)
SJSL	– slovenský jazyk a slovenská literatúra
MJL	– maďarský jazyk a literatúra
UJL	– ukrajinský jazyk a literatúra
GYM	– gymnáziá
SOŠ	– stredné odborné školy
SŠ	– stredné školy
SŠŠ	– stredné športové školy
N	– veľkosť štatistického súboru, počet žiakov
BA	– Bratislavský kraj
TT	– Trnavský kraj
TN	– Trenčiansky kraj
NR	– Nitriansky kraj
ZA	– Žilinský kraj
BB	– Banskobystrický kraj
PO	– Prešovský kraj
KE	– Košický kraj
Sig.	– obojstranná signifikancia, štatistická významnosť
SJM18	– označenie testu zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry
<i>P.Bis.</i>	– Point Biserial, parameter medzipoložkovej korelácie
<i>r</i>	– korelačný koeficient, koeficient vecnej signifikancie
položka (testová)	– príklad, úloha, otázka v teste určená na riešenie a hodnotená (0, 1) v hrubom skóre
<i>np</i>	– národný priemer
obťažnosť	– označuje obťažnosť testových položiek v zástupnom variante
ÚVO	– úloha s výberom odpovede
ÚKO	– úloha s krátkou odpoveďou
<i>w</i>	– náročnosť úlohy

1. Úvod

Dňa 12. marca 2019 sa na stredných školách s vyučovacím jazykom maďarským uskutočnil riadny termín externej časti a písomnej formy internej časti maturitnej skúšky zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry (SJSL) v dvoch formách – papierovej a elektronickej a dňa 15. marca z maďarského jazyka a literatúry (MJL) v papierovej forme. Dňa 15. marca sa uskutočnil aj riadny termín externej časti a písomnej formy internej časti maturitnej skúšky z ukrajinského jazyka a literatúry (UJL) na gymnáziu s vyučovacím jazykom ukrajinským v papierovej forme.

Cieľom externej časti (EČ) a písomnej formy internej časti (PFIČ) maturitnej skúšky (MS) je overiť a zhodnotiť tie vedomosti a zručnosti maturantov, ktoré nie je možné overiť v dostatočnej miere v ústnej forme internej časti (ÚFIČ) maturitnej skúšky. Vysoká objektivita, reliabilita a validita skúšky zaručuje porovnateľné výsledky pre žiakov z celého Slovenska.

Správa dokladuje korektnosť a exaktnosť maturitnej skúšky a spracovania jej výsledkov. Prvá kapitola správy prináša charakteristiku testov, ich štruktúru.

V kapitolách *Výsledky* predkladáme informácie o psychometrických charakteristikách testov, kvantifikujeme štatistický súbor a prezentujeme možné faktory rozdielnosti výkonov v EČ MS prostredníctvom základných štatistických charakteristík testu, distribúcie úspešnosti žiakov a výsledky spracované podľa vybraných triediacich znakov. Údaje o počtoch žiakov sú členené z hľadiska územného, zriaďovateľa školy, druhu školy a pohlavia. Úspešnosť žiaka definujeme ako percentuálny podiel bodov za položky, ktoré žiak správne zodpovedal (hrubé skóre), z maximálneho počtu bodov 64, pričom za každé úspešné riešenie, bez ohľadu na skutočnú obťažnosť úlohy, získa riešiteľ jeden bod.

Kapitoly *Interpretácia výsledkov* prinášajú položkovú analýzu, oboznamujú s celkovou úspešnosťou testov a žiakov v počúvaní s porozumením, čítaní s porozumením, v jednotlivých oblastiach jazyka a literatúry. Pri interpretácii a hodnotení výsledkov sme vychádzali zo Záverečnej správy zo štatistického spracovania testu EČ MS zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry (Ficek, T., Kurajová-Stopková, J., Podhorányi, J., 2019), zo Záverečnej správy zo štatistického spracovania testu EČ MS z maďarského jazyka a literatúry (Ficek, T., Kostolanská, J., Kurajová-Stopková, J., 2019) a zo Záverečnej správy zo štatistického spracovania testu EČ MS z ukrajinského jazyka a literatúry (Kostolanská, J., Podhorányi, J., 2019). V správe pracujeme a odvolávame sa na variant testu SJSL 19 1414 a na variant testu MJL 19 1425 a na Kľúče správnych odpovedí k týmto variantom. Test UJL riešilo málo žiakov, preto sme položkovú analýzu testu nerobili. Ak sa v štatistických výsledkoch vyskytuje extrémne ľahká či extrémne ťažká položka (resp. položka má niektoré nevyhovujúce ukazovatele), sú jej hodnoty v tabuľkách zvýraznené. Veľmi ľahká položka je

v stĺpci obťažnosť podfarbená oranžovou farbou, veľmi ťažká položka žltou farbou, údaj o nižšej citlivosti je podfarbený zelenou, nižšia hodnota *P. Bis.* je v poslednom stĺpci tabuľky vyznačená žltou farbou. V stĺpci Vynechanosť je vyššia hodnota vyznačená žltou farbou a v stĺpci Neriešenosť zelenou farbou.

Test z hľadiska úspešnosti môžeme interpretovať v dvoch rovinách: úspešnosť podľa jednotlivých oblastí a úspešnosť žiakov v jednotlivých úlohách.

Testové úlohy je možné z tematického hľadiska rozdeliť do štyroch oblastí:

1. počúvanie s porozumením: uvedená oblasť obsahuje otázky zamerané na porozumenie počutého textu (iba test EČ MS zo SJSL),
2. čítanie s porozumením: uvedená oblasť obsahuje aj otázky zamerané na analýzu a interpretáciu textov,
3. jazyková zložka: lexikológia, morfológia, štylistika, syntax, zvuková stránka jazyka, pravopis, dejiny jazyka, sémantika,
4. literárna zložka: literárna história, literárna teória.

Pri výsledkoch PFIČ MS hodnotíme výber tém, resp. žánrov a úspešnosť. Vychádzali sme zo Záverečných správ zo štatistického spracovania PFIČ MS zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry (Ficek, T., Kostolanská, J., Podhorányi, J., 2019), z maďarského jazyka a literatúry (Kostolanská, J., Podhorányi, J., 2019) a z ukrajinského jazyka a literatúry (Kostolanská, J., Podhorányi, J., 2019).

Cieľom PFIČ MS je preveriť schopnosť žiaka písať samostatne, žánrovo, štylisticky a gramaticky adekvátne, jasne, zrozumiteľne a na primeranej úrovni podľa cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti absolventa strednej školy. PFIČ MS je riadené písanie na základe slovného, vizuálneho alebo sluchového podnetu. Testovali sa ňou zručnosti ako formálne členenie písomného prejavu, dodržanie obsahu, používanie primeraných gramatických štruktúr, rozsah slovnej zásoby, kompozícia, štylizácia a pravopis.

Hodnotenie PFIČ MS riadili vedúci predmetovej komisie na jednotlivých školách. Hodnotiteľmi boli interní učitelia, ktorí majú v aprobácii SJSL, MJL a UJL a riadili sa pokynmi vedúceho PK a Pokynmi na hodnotenie PFIČ MS, pričom rešpektovali obsah Cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti maturantov zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry, z maďarského jazyka a literatúry a ukrajinského jazyka a literatúry. PFIČ MS každého žiaka mali posúdiť dvaja hodnotitelia. Kontrolou kvality hodnotenia PFIČ MS boli poverení predsedovia PMK SJSL, MJL a UJL.

Pri hodnotení PFIČ MS sa hodnotitelia riadili kritériami na hodnotenie, podľa ktorých hodnotili vonkajšiu formu, vnútornú formu a celkový dojem. Maximálny počet bodov za vonkajšiu formu a celkový dojem bol 4 body. Vnútorná forma sa členila na päť častí – obsah,

kompozícia, jazyk, pravopis, štýl – maximálne 4 body. Maximálny počet možných dosiahnutých bodov za vnútornú formu bol 20 bodov, za celú PFIČ MS 28 bodov (100 percent).

PFIČ MS zo SJSL malo v roku 2019 novú, inovovanú formu. Čas na písanie bol skrátený na 90 minút, pričom žiaci mali dodržať rozsah najmenej 1 najviac 2 strany formátu A4. Žiaci si mohli vybrať jednu zo štyroch ponúknutých tém rôznych žánrov. Témy mali štruktúrované zadanie. Mali si zvoliť tú tému, v ktorej mohli najviac rozvinúť svoje zručnosti, schopnosti a vedomosti.

PFIČ MS z MJL a UJL mohli žiaci písať 150 minút, pričom mali dodržať rozsah najmenej 1,5 strany a najviac 3 strany formátu A4. Žiaci si mohli vybrať jednu zo štyroch ponúknutých tém rôznych žánrov. Mali si zvoliť tú tému, v ktorej mohli najviac rozvinúť svoje zručnosti, schopnosti a vedomosti.

Témy PFIČ MS boli vyhlásené v Slovenskom rozhlase v deň konania EČ a PFIČ MS. Boli vylosované z troch obálok, z ktorých každá obsahovala 4 rôzne zadania.

V *Závere* sumarizujeme štatistické zistenia, hodnotenie výkonov populačného ročníka a meracích nástrojov.

2. CHARAKTERISTIKA TESTOV EČ MS ZO SJSL, MJL A UJL

Cieľom testov bolo preveriť pomocou produktívnych kontextualizovaných úloh, ako žiak zvládol rozsah učiva predpísaný cieľovými požiadavkami na vedomosti a zručnosti absolventa strednej školy, preveriť schopnosť žiaka počúvať (iba test EČ MS zo SJSL) a čítať rôzne typy textov s porozumením a pracovať s textom.

Testy boli určené žiakom všetkých druhov stredných škôl, ktorí sa pripravovali na maturitnú skúšku zo SJSL, z MJL a UJL. Rešpektovali vyhlášku o ukončovaní štúdia na stredných školách v znení neskorších predpisov. Obsahom a úrovňou náročnosti zodpovedali Cieľovým požiadavkám na vedomosti a zručnosti maturantov zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry, z maďarského jazyka a literatúry a z ukrajinského jazyka a literatúry. Zohľadňovali predpísaný čas 100 minút, určený na trvanie testovania a predpísané bodové hodnotenie úloh, kde každá úloha mala váhu 1 bodu, spolu 64 bodov.

Test EČ MS zo SJSL mal novú, inovovanú formu. Test sa skladal z dvoch častí. 1. časť testu – Počúvanie s porozumením (24 úloh) obsahovala 3 zvukové nahrávky. Ku každej nahrávke prislúcha 8 úloh (k 1. nahrávke s výberom odpovede zo 4 možností, k 2. úlohy s krátkou odpoveďou k 3. nahrávke s výberom z 3 možností P/N/X).

Obsahom 2. časti testu (40 úloh) bolo 5 tlačených textov, úlohy ktoré sa viazali na čítanie s porozumením, jazyk a literatúra tak, ako je to v testoch z MJL a UJL. Ku každému tlačenému textu prislúcha 5 úloh s výberom odpovede zo 4 možností a 3 úlohy s krátkou odpoveďou. Všetky úlohy vychádzali z ukážok.

Testy z MJL a UJL obsahovali 8 východiskových textov rôznej dĺžky a 64 testových úloh. Ku každému autentickému, prípadne z didaktických dôvodov upravenému textu sa viazal súbor ôsmich otázok, z ktorých päť bolo uzavretých (ÚVO) s alternatívnou možnosťou odpovede (výber odpovede zo štyroch možností, z ktorých len jedna bola správna) a tri otvorené (ÚKO), doplňovacie, ktoré vyžadovali krátku odpoveď.

Texty boli obsahovo zamerané na témy vymedzené cieľovými požiadavkami, písané pre širokú verejnosť, ktoré spadajú do rámca žiakových skúseností. Obsahovali literárne ukážky, citácie, všeobecné témy, s ktorými sa žiaci stretávajú v každodennom živote, vyhovovali rozsahu vedomostí a skúseností žiakov.

V testoch sa overovali vedomosti a zručnosti zamerané na celkové porozumenie textu, poznanie umeleckej literatúry z vlastného čítania, teórie literatúry, literárnej histórie, fonetiky, ortografie, morfológie, lexikológie, syntaxe, štylistiky, sémantiky a dejín slovenského jazyka v rozsahu Cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti maturantov zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry, z maďarského jazyka a literatúry a z ukrajinského jazyka

a literatúry. Testové úlohy boli viazané na kontext, vychádzali z publicistických a náučných textov, pričom jeden z nich bol nesúvislý text a z textov literárnych. Zastúpené boli texty lyrické, epické aj dramatické. Úlohy k jednotlivým textom v teste boli zoradené podľa náročnosti od najľahších po najťažšie, a to:

- Úlohy na reprodukciu a jednoduché myšlienkové operácie (porozumenie, priradovanie, zoraďovanie, triedenie, porovnávanie, jednoduchá aplikácia), w = 1,
- úlohy vyžadujúce zložitejšie myšlienkové operácie (analýza, syntéza, indukcia, dedukcia, vysvetľovanie, hodnotenie, dokazovanie, overovanie), w = 2,
- úlohy vyžadujúce tvorivý prístup (tvorba hypotézy, zložitejšia aplikácia, riešenie problémových situácií, objavovanie nových myšlienok a vzťahov), w = 3.

Administrácia testov, papierových aj elektronických, bola realizovaná podľa vopred stanoveného harmonogramu a organizačných pokynov na všetkých školách súčasne. Dopoludnia sa písala EČ MS a popoludní PFIČ MS. Administrátormi testov zo SJSL, z MJL a UJL boli interní učitelia školy. Počas administrácie testov a pri hodnotení úloh s krátkou odpoveďou EČ MS externý dozor vykonávali pedagogickí zamestnanci z iných škôl – predsedovia predmetových maturitných komisií.

Časť maturantov zo SJSL si mohla zvoliť elektronickú formu testovania. V prípade elektronického testovania sa žiaci dozvedeli svoj predbežný výsledok po skončení testovania a odoslani odpovedí do systému E-test.

Žiaci, ktorí absolvovali papierové testovanie, písali riešenia úloh EČ MS na odpoveďové hárky. Originály škola odoslala na centrálnu vyhodnotenie, kópie zostali v škole.

Hodnotiteľmi úloh s krátkou odpoveďou EČ MS zo SJSL, z MJL a UJL boli interní učitelia menovaní riaditeľom školy, ktorí hodnotili podľa centrálne vypracovaných Pokynov na hodnotenie a podľa Kľúča správnych odpovedí. Hodnotiteľmi otvorených úloh v elektronickej forme testovania boli predmetoví koordinátori NÚCEM, pričom na priebeh hodnotenia dozeral menovaný predseda predmetovej maturitnej komisie.

3. VÝSLEDKY TESTU EČ MS zo SJSL

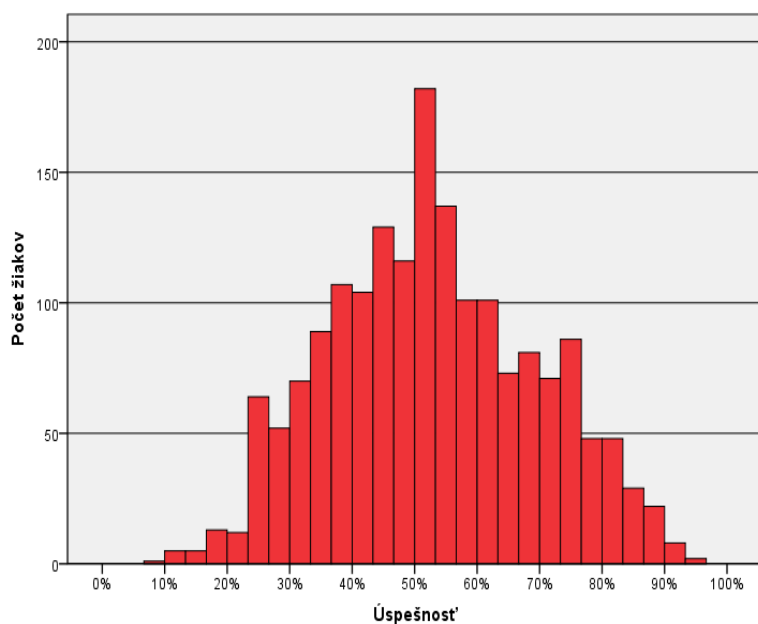
Do testovania v predmete slovenský jazyk a slovenská literatúra sa zapojilo **1 756** žiakov zo **60** škôl. Na papierovej forme testovania sa zúčastnilo 98,3 % stredoškôľakov, elektronickú formu si zvolilo 1,7 % maturantov. Najviac škôl a žiakov bolo z Nitrianskeho a Trnavského kraja, najmenej z Bratislavského kraja. Štátne školy z celkového počtu tvorili 75,0 percent, súkromné školy 16,7 percenta a cirkevné školy 8,3 percenta. Gymnáziá boli zastúpené 36,7 percentami a SOŠ a konzervatóriá 61,7 percentami. EČ MS sa zúčastnili aj žiaci jednej strednej športovej školy. Dievčat sa EČ MS zúčastnilo o 92 viac ako chlapcov.

3.1. ÚSPEŠNOSŤ TESTU EČ MS zo SJSL

V teste EČ zo SJSL dosiahli žiaci priemernú úspešnosť **52,8** percent. Maximálnu úspešnosť 95,3 percenta dosiahol jeden žiak a jeden žiak dosiahol aj minimálnu 9,4 percenta.

Tab. 1 Výsledné psychometrické charakteristiky percentuálnej úspešnosti testu

	Test SJSL
Počet testovaných žiakov	1756
Maximum	95,3
Minimum	9,4
Úspešnosť	52,8
Štandardná odchýlka	16,6
Štandardná chyba priemernej úspešnosti	0,4
Štandardná chyba merania pre úspešnosť	5,6
Cronbachovo alfa	0,89

Obr. 1 Výsledný histogram početnosti úspešností testu EČ MS zo SJSL

Histogram je umiestnený v strede grafu, z čoho možno usudzovať, že test zo SJSL bol pre testovanú populáciu primerane náročný. Spôľahlivosť merania (reliabilita testu) určená hodnotou Cronbachovho alfa (0,89) je vysoká.

V nasledujúcej tabuľke uvádzame prepojenie úspešnosti a percentilu.

Tab. 2 Prepojenie úspešnosti a percentilu

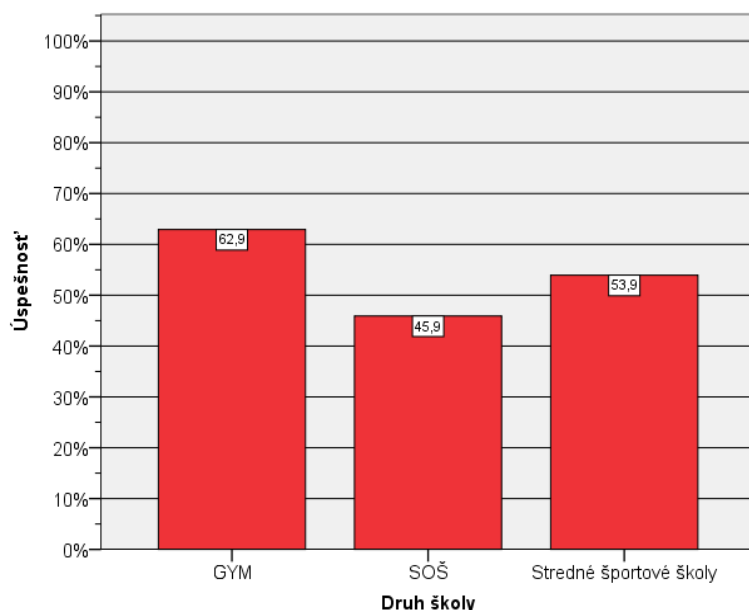
	Úspešnosť	Percentil	Počet žiakov
1	9,4	,0	1
2	10,9	,1	2
3	12,5	,2	3
4	14,1	,3	4
5	15,6	,6	2
6	17,2	,7	10
7	18,8	1,3	4
8	20,3	1,5	9
9	21,9	2,0	3
10	23,4	2,2	13
11	25,0	2,9	25
12	26,6	4,3	26
13	28,1	5,8	20
14	29,7	6,9	32
15	31,3	8,8	32
16	32,8	10,6	38
17	34,4	12,7	43
18	35,9	15,2	46
19	37,5	17,8	59

20	39,1	21,2	48
21	40,6	23,9	50
22	42,2	26,7	54
23	43,8	29,8	61
24	45,3	33,3	68
25	46,9	37,1	55
26	48,4	40,3	61
27	50,0	43,7	58
28	51,6	47,0	59
29	53,1	50,4	65
30	54,7	54,1	67
31	56,3	57,9	70
32	57,8	61,9	45
33	59,4	64,4	56
34	60,9	67,6	52
35	62,5	70,6	49
36	64,1	73,4	36
37	65,0	75,4	1
38	65,6	75,5	36
39	67,2	77,5	44
40	68,8	80,0	37
41	70,3	82,1	37
42	71,9	84,2	34
43	73,4	86,2	27
44	75,0	87,7	30
45	76,6	89,4	29
46	77,5	91,1	1
47	78,1	91,1	28
48	79,7	92,7	19
49	81,3	93,8	26
50	82,8	95,3	22
51	84,4	96,5	14
52	85,9	97,3	15
53	87,5	98,2	12
54	89,1	98,9	10
55	90,6	99,4	3
56	92,2	99,6	5
57	93,8	99,9	1
58	95,3	99,9	1

Úspešnosť podľa formy testovania

V teste zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry neboli zistené rozdiely v úspešnosti podľa formy testovania vecne významné. V papierovej forme dosiahli žiaci **52,8** percenta, v elektronickom testovaní žiaci dosiahli úspešnosť **53,7** percenta. Vyvodzovať ďalšie závery je vzhľadom na pomer žiakov irelevantné.

Úspešnosť testu EČ MS zo SJSL podľa druhu školy

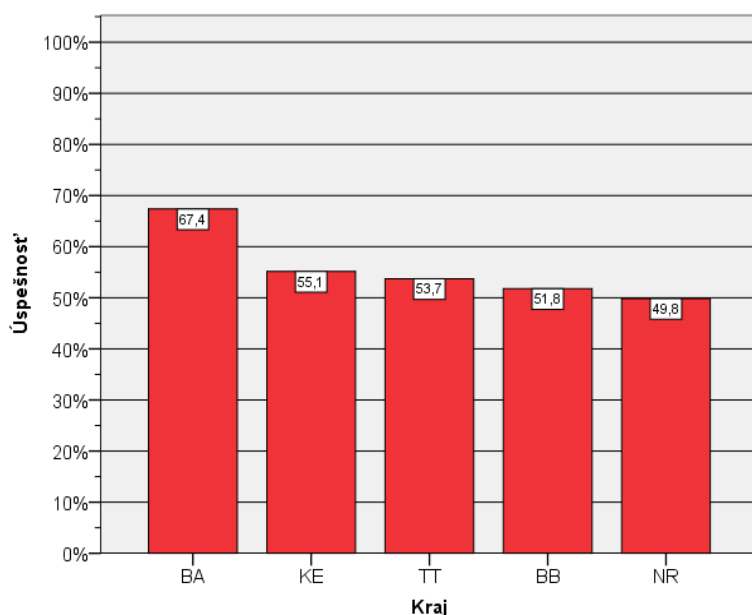
Obr. 2 Úspešnosť testu EČ MS zo SJSL podľa druhu školy

Z hľadiska druhu školy boli úspešnejší žiaci gymnázií s **62,9** percentami. Žiaci stredných odborných škôl dosiahli úspešnosť **45,9** percenta a žiaci strednej športovej školy **53,9** percenta. Žiakov strednej športovej školy kvôli nízkemu počtu neporovnávame. Rozdiel je na úrovni strednej vecnej signifikancie. Výsledky žiakov gymnázií boli podobne ako v predchádzajúcich rokoch lepšie než výsledky žiakov ostatných stredných škôl. Pretrvávajúci rozdiel v úspešnosti v neprospech SOŠ dokumentuje tabuľka č. 3.

Tab. 3 Rozdiely v priemernej úspešnosti podľa druhu školy v rokoch 2009 – 2019 (v %)

Rok	GYM	SOŠ	Rozdiel
2019	62,9	45,9	17,0
2018	57,5	40,0	17,5
2017	54,0	37,5	16,5
2016	58,1	41,2	16,9
2015	53,1	39,8	13,3
2014	55,8	42,4	13,4
2013	63,1	49,4	13,7
2012	66,8	51,7	15,1
2011	59,5	48,0	11,5
2010	61,3	51,1	10,2
2009	62,9	51,4	11,5

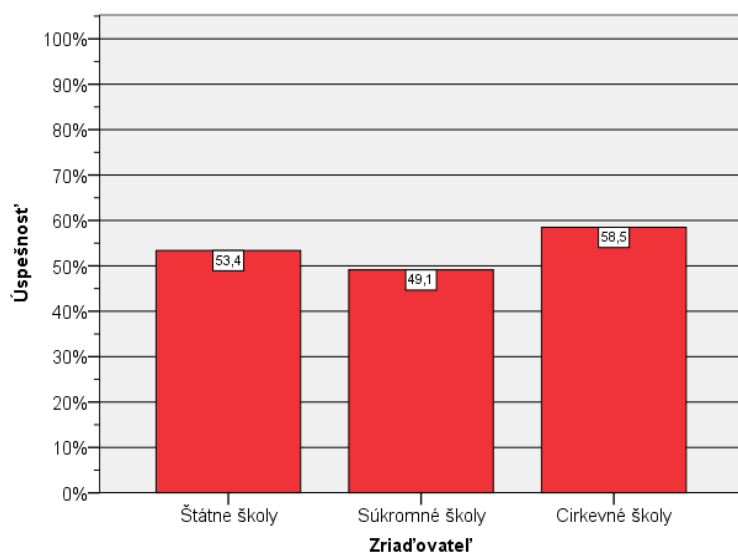
Úspešnosť testu EČ MS zo SJSL podľa krajov

Obr. 3 Priemerné úspešnosti žiakov podľa krajov

Školy s vyučovacím jazykom maďarským sa nachádzajú iba v piatich krajoch Slovenska, preto sú uvedené priemerné úspešnosti iba týchto krajov. Najvyššiu priemernú úspešnosť dosiahli žiaci Bratislavského kraja (67,4 %) a najnižšiu žiaci Nitrianskeho kraja (49,8 %). Musíme si však všimnúť aj nerovnomerné rozdelenie žiakov. Kým v Nitrianskom kraji maturovalo zo SJSL 703 žiakov a v Trnavskom kraji 619 žiakov, v Bratislavskom kraji iba 78 žiakov. Rozdiel medzi žiakmi Bratislavského a Nitrianskeho kraja je stredne vecne významný. Aj rozdiel medzi žiakmi Bratislavského a Banskobystrického kraja je stredne vecne významný. Rozdiely medzi výsledkami žiakov ostatných krajov sú mierne vecne významné. Žiaci Bratislavského kraja dosiahli silne vecne významné lepšie výsledky v porovnaní s národným priemerom.

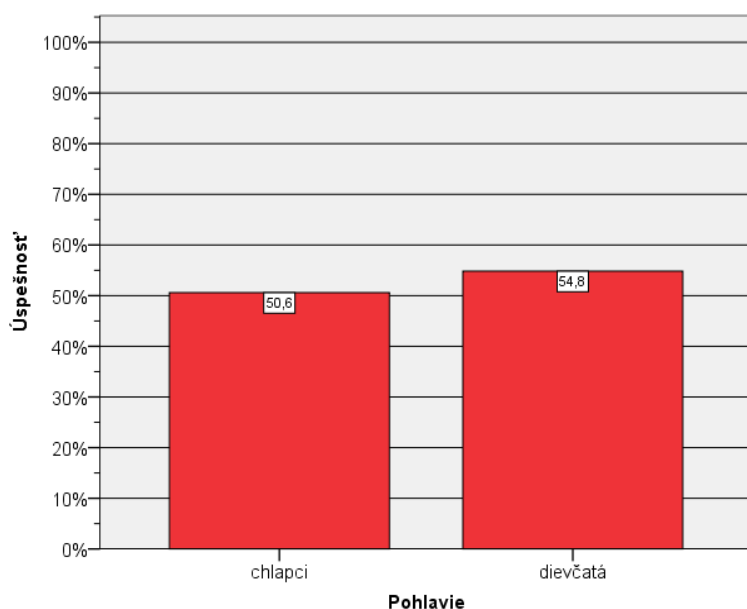
Úspešnosť testu EČ MS zo SJSL podľa zriaďovateľa

Obr. 4 Úspešnosť testu EČ MS zo SJSL podľa zriaďovateľa

Rozdiely vo výsledkoch žiakov súkromných a cirkevných škôl sú mierne vecne významné v prospech cirkevných škôl.

Úspešnosť testu EČ MS zo SJSL podľa pohlavia

Obr. 5 Úspešnosť testu EČ MS zo SJSL podľa pohlavia

Výsledky chlapcov boli horšie ako výsledky dievčat, rozdiel však nebol vecne významný.

Rozdelenie žiakov s úspešnosťou menšou alebo rovnou 33 %

Tab. 4 Rozdelenie žiakov s úspešnosťou menšou alebo rovnou 33 %

		Pohlavie		Spolu
		chlapci	dievčatá	
Druh školy	GYM	17	16	33
	SOŠ a konzervatóriá	108	80	188
	Stredná športová škola	1		1
Spolu		126	96	222

Úspešnosť viac ako 33 %, ktorá je podmienkou úspešného vykonania testu EČ MS, nedosiahlo **222** žiakov, čo predstavuje 12,6 % z celkového počtu testovaných žiakov. Z toho bolo 33 žiakov z gymnázií, 188 žiakov zo stredných odborných škôl a konzervatórií a jeden žiak zo strednej športovej školy.

4. INTERPRETÁCIA VÝSLEDKOV TESTU EČ MS zo SJSL

Pri interpretácii a hodnotení výsledkov sme vychádzali zo štatistického spracovania testu SJSL (Kurajová-Stopková, J., Ficek, T., Podhorányi, J., 2019). Vyberali sme z oboch typov položiek. Pri položkách s uzavretou odpoveďou vychádzame z analýzy distraktorov zo štatistickej správy. Otázky s otvorenou odpoveďou môžeme len komentovať vzhľadom na to, že pri počte 1 756 žiakov, ktorí sa zúčastnili maturitnej skúšky, nie je možné z časových dôvodov fyzicky zistiť odpovede žiakov z odpoveďových hárkov, čo je nevyhnutné pre podrobnú interpretáciu a hodnotenie. Interpretácii a hodnoteniu výsledkov sme podrobili položky, ktoré sa na základe štatistických ukazovateľov javia ako zaujímavé.

4.1. SÚHRNNÉ CHARAKTERISTIKY POLOŽIEK– VARIANT 19 1414

Tab. 5 Súhrnné charakteristiky položiek testu EČ MS zo SJSL – variant 19 1414

Položka	Obťažnosť	Citlivosť	Nedosiahnutosť	Vynechanosť	Neriešenosť	Point Biserial
1	80,1	38,2	,0	,1	,1	,31
2	32,4	38,2	,0	,2	,2	,31
3	34,6	32,4	,0	,6	,6	,22
4	75,7	59,5	,0	,5	,5	,43
5	52,3	47,4	,0	,7	,7	,36
6	31,6	63,0	,0	,3	,3	,42
7	48,3	43,9	,0	,7	,7	,29
8	56,1	58,4	,0	,6	,6	,38
9	55,1	77,5	,0	13,2	13,2	,49
10	50,5	82,1	,0	14,6	14,6	,54
11	48,9	80,3	,0	20,3	20,3	,51
12	27,4	56,6	,0	27,6	27,6	,40
13	27,3	38,7	,0	19,8	19,8	,32
14	35,6	72,3	,0	34,2	34,2	,53
15	71,1	44,5	,0	4,5	4,5	,35
16	44,7	59,5	,1	21,5	21,6	,44
17	31,6	-13,9	,1	,0	,1	-,11
18	75,6	43,9	,1	,0	,1	,27
19	60,8	32,9	,1	,6	,7	,15
20	45,2	55,5	,1	,3	,5	,33
21	67,4	34,1	,1	,3	,5	,19
22	54,8	49,1	,1	,6	,7	,29
23	33,5	16,8	,1	,1	,2	,07
24	66,4	32,9	,1	,2	,3	,17
25	44,4	52,6	,0	,1	,1	,31
26	69,2	32,9	,0	,2	,2	,25
27	59,7	35,8	,0	,7	,7	,21
28	36,0	34,1	,0	,6	,6	,21
29	76,4	38,2	,0	,5	,5	,24
30	61,3	63,6	,0	7,7	7,7	,41

*Správa o výsledkoch EČ a PFIČ MS 2019 – slovenský jazyk a slovenská literatúra,
maďarský jazyk a literatúra, ukrajinský jazyk a literatúra*

31	43,6	54,9	,0	12,7	12,7	,37
32	43,8	67,1	,1	18,4	18,5	,41
33	50,1	45,7	,1	1,0	1,2	,28
34	29,9	18,5	,1	,7	,8	,08
35	54,3	41,0	,1	,3	,5	,23
36	78,4	29,5	,1	,3	,5	,24
37	94,0	14,5	,1	,3	,5	,23
38	48,3	74,6	,1	13,3	13,4	,48
39	41,0	60,1	,1	20,8	20,9	,37
40	72,8	49,1	,1	6,0	6,1	,35
41	66,5	50,3	,1	,3	,5	,34
42	67,3	59,5	,1	,5	,6	,40
43	51,2	36,4	,1	,8	,9	,20
44	21,0	24,3	,1	,7	,8	,14
45	57,3	54,3	,1	,2	,3	,34
46	60,9	71,1	,1	19,0	19,1	,46
47	69,7	60,7	,1	7,9	8,0	,41
48	54,0	75,7	,1	18,5	18,6	,52
49	54,6	56,6	,1	,6	,7	,33
50	40,3	24,3	,1	,3	,5	,14
51	44,4	31,8	,1	,5	,6	,18
52	58,8	57,8	,1	,5	,6	,41
53	55,8	39,9	,1	1,4	1,5	,23
54	55,8	61,3	,1	14,3	14,5	,38
55	64,2	58,4	,1	14,2	14,3	,42
56	37,7	51,4	,1	20,0	20,1	,34
57	52,1	48,6	,1	,9	1,0	,33
58	38,0	53,2	,1	,6	,7	,35
59	32,7	49,1	,1	1,6	1,7	,29
60	84,3	21,4	,1	,7	,8	,18
61	68,6	52,0	,1	,3	,5	,39
62	72,6	23,1	1,8	2,4	4,3	,21
63	44,0	67,6	12,0	13,1	25,1	,48
64	35,4	54,3	12,0	10,4	22,4	,36

Z tabuľky sa dá vyčítať, že 32 položiek (50 % testu) má všetky psychometrické parametre vyhovujúce stanoveným kritériám. V teste boli 3 veľmi ľahké úlohy, veľmi obtiažné položky v teste neboli. Najľahšia bola úloha č. 37 (94,0 %) a najobťažnejšia č. 44 (21,0 %). V teste prevládali stredne obtiažné položky – 43,8 % z testu.

4.2. OBLASTI TESTU EČ MS zo SJSL

Tab. 6 Úlohy zaradené do jednotlivých oblastí

Slovenský jazyk a slovenská literatúra	Test č. 19 1414
Počúvanie s porozumením	1 - 24
Čítanie s porozumením	25, 33, 41, 42, 44, 49, 57, 58
Lexikológia	31, 43, 46, 60, 63, 64
Morfológia	30, 32, 39, 47, 54, 61, 62
Syntax	40, 45, 48, 56
Fonetika a fonológia	28, 53
Komunikácia a sloh	34, 35, 51, 59
Dejiny jazyka	29, 38
Literárna história	26, 36, 37
Literárna teória	27, 50, 52, 55

Pri porovnávaní úspešnosti treba brať do úvahy aj počet úloh v jednotlivých oblastiach.

4.2.1. PRVÁ ČASŤ TESTU – POČÚVANIE S POROZUMENÍM

Priemerná úspešnosť **50,5 %** (gymnázia 59,7 %, SOŠ a konzervatóriá 44,1 %, SŠŠ 59,2 %)

Počúvanie s porozumením testovalo 24 úloh. Úlohy boli zamerané na porozumenie explicitne a implicitne vyjadrených myšlienok. Testovali myšlienkovú operáciu – analýza, aplikácia, dedukcia a porozumenie.

Priemerná úspešnosť prvej nahrávky je **51,8 %**.

K prvej nahrávke sa viazali úlohy č. 1 – 8 s výberom odpovede zo štyroch možností. V pásme obťažných úloh sa ocitli úlohy č. 2, 3 a 6 (32,4 %, 34,6 % a 31,6 %), mali však dobrú rozlišovaciu schopnosť (38,2 %, 32,4 % a 63,0 %). Podľa štatistických ukazovateľov vyšli ako stredne obťažné úlohy č. 5, 7 a 8 (52,3%, 48,3 % a 56,1 %), ktoré mali dobrú citlivosť (47,4 %, 43,9 % a 58,4%). Úloha č. 4 vyšla ako ľahká (75,7 %) s dobrou citlivosťou (59,5 %). Najľahšou úlohou (80,1 %) bola úloha č. 1, ktorá tiež mala dostatočnú rozlišovaciu schopnosť (38,2 %).

Najťažšou v 1. nahrávke bola úloha č. 6.

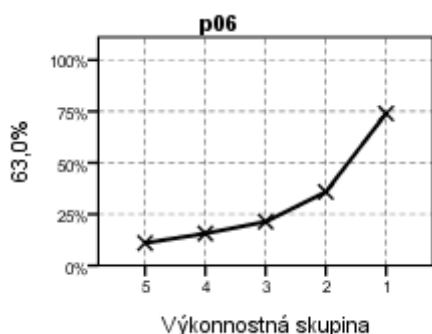
6. Slovo *veterán* v nahrávke označuje

- (A) historické lietadlo z 1. svetovej vojny.
- (B) starší typ motorových vozidiel.
- (C) staršieho člena leteckého klubu.
- (D) milovníka historických vozidiel.

Tab. 7 Analýza distraktorov položky č. 6 s výberom odpovede

		A06	B06	C06	D06	X06
1	P. Bis.	-,24	,42	-,09	-,11	-,06
2	p	,27	,32	,22	,19	,00
3	N	237,00	273,00	186,00	166,00	3,00

Správnu odpoveď B si volila väčšina žiakov. Distraktory majú zápornú hodnotu P. Bis., zaujímavé boli pre žiakov v teste menej úspešných. Úloha si vyžadovala pozorné počúvanie a presné porozumenie slova *veterán*, ktoré vychádzalo z kontextu: *Na svoje si prišli aj milovníci starých veteránov, ich prehliadku usporiadali členovia Klubu historických vozidiel z Holíča*. Z uvedeného textu nahrávky správna odpoveď jasne vyplýva. Obťažnosť úlohy potvrdzuje, že málo používané slovo nemajú žiaci v aktívnej slovnej zásobe.

Obr. 6 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

Na grafe vidieť, že úloha mala vyhovujúcu citlivosť, dobre rozlíšila žiakov v teste úspešných od žiakov v teste menej úspešných.

Medzi obťažné položky patrili aj úlohy č. 2 a 3.

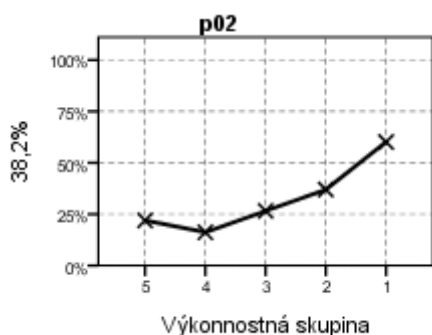
2. Podujatie v Holíči zorganizovali

- (A) miestni amatérski letci.
- (B) poslanci mestského úradu.
- (C) členovia klubu veteránov.
- (D) priaznivci akrobacie.

Tab. 8 Analýza distraktorov položky č. 2 s výberom odpovede

		A02	B02	C02	D02	X02
1	P. Bis.	,31	-,06	-,16	-,12	,01
2	p	,32	,16	,38	,14	,00
3	N	280,00	140,00	326,00	117,00	2,00

Z tabuľky vidno, že správnu odpoveď A si volilo menej žiakov, ako distraktor C. Správna odpoveď má kladnú hodnotu *P. Bis.*, volili si ju žiaci v teste úspešní, ktorí text správne analyzovali a počuli správnu odpoveď, ktorú potvrdzuje veta: *Už jedenásty raz ho pripravili členovia miestneho Aeroklubu.* Distraktory B, C a D si volil tiež veľký počet žiakov, ale majú zápornú hodnotu *P. Bis.*, volili si ich žiaci v teste menej úspešní.

Obr. 7 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

Úloha mala vyhovujúcu citlivosť, je zaujímavé, že štvrtá výkonnostná skupina mala horšie výsledky, ako piata. Potom už graf stúpa v súlade s výkonnostnou skupinou.

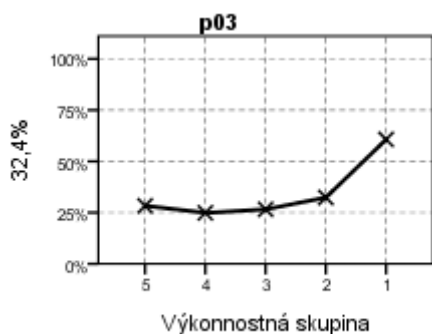
3. O letecko-modelárskom dni platí, že

- (A) ho navštívilo prekvapujúco málo mladých ľudí.
- (B) pracovníci letiska sa pričínili o jeho bezpečnosť.
- (C) otvárací príhovor predniesol zástupca primátora.
- (D) návštevníkom pokazila zážitok obloha plná mrakov.

Tab. 9 Analýza distraktorov položky č. 3 s výberom odpovede

		A03	B03	C03	D03	X03
1	P. Bis.	-,13	,22	-,07	-,16	-,06
2	p	,04	,35	,54	,07	,01
3	N	35,00	299,00	465,00	61,00	5,00

Správnu odpoveď B si volilo menej žiakov, ako distraktor C, ktorý si volilo najviac žiakov, bol najatraktívnejší. Správna odpoveď má kladnú hodnotu *P. Bis.*, volili si ju žiaci v teste úspešní. Správnu odpoveď potvrdzuje veta: *Aj vďaka letovým dispečerom na riadiacej veži celé podujatie prebehlo plynule a bez problémov.* Distraktory A, C a D majú zápornú hodnotu *P. Bis.*, volili si ich žiaci v teste menej úspešní.

Obr. 8 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

Úloha mala vyhovujúcu citlivosť, stúpa grafu znázorňuje výrazné rozlíšenie žiakov 1. výkonnostnej skupiny od ostatných žiakov.

Jednou z najľahších úloh v teste bola úloha č. 1.

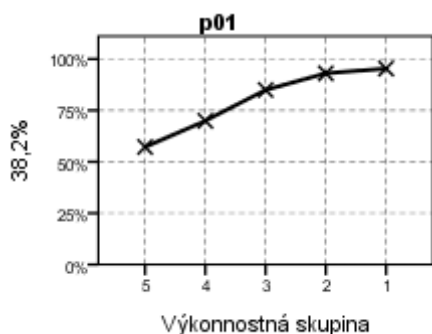
1. Podujatie v Holíči

- (A) sa uskutočnilo počas letného víkendu.
- (B) bolo kritizované za slabšiu zahraničnú účasť.
- (C) bolo vyhodnotené ako doteraz najúspešnejšie.
- (D.) sa realizovalo aj v nepriaznivom počasí.

Tab. 10 Analýza distraktorov položky č. 1 s výberom odpovede

		A01	B01	C01	D01	X01
1	P. Bis.	,31	-,18	-,19	-,15	,01
2	p	,80	,04	,10	,06	,00
3	N	693,00	32,00	84,00	55,00	1,00

Správnu odpoveď A si volila drvivá väčšina žiakov (80 %): V sobotu 23. júla sa letisko v Holíči stalo po roku opäť dejiskom podujatia nazvaného Letecko-modelársky deň.

Obr. 9 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

Úloha bola pre všetkých žiakov ľahká, aj najslabšia výkonnostná skupina ju riešila s úspešnosťou vyššou ako 50 %. Informáciu z nahrávky zachytili správne. Úloha má vyhovujúcu citlivosť (38,2 %).

Priemerná úspešnosť druhej nahrávky je **45,2 %**.

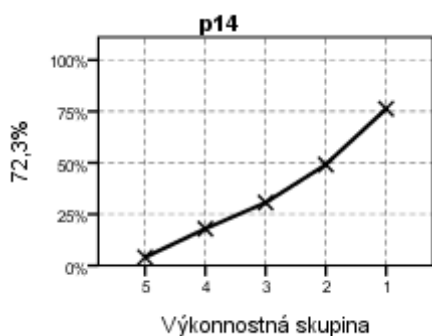
K druhej nahrávke sa viazali úlohy č. 09 – 16 s krátkou odpoveďou. Úlohy, v ktorých mali žiaci napísať odpoveď jedným slovom alebo slovným spojením im robili najväčšie problémy, mali vysokú vynechanosť a neriešenosť. Úlohy č. 12, 13 a 14 sa ukázali ako obťažné (27,4 %, 27,3 % a 35,6 %), s dobrou citlivosťou (56,6 %, 38,7 % a 72,3 %). Úlohy č. 09, 10, 11 a 16 sa ocitli v pásme stredne obťažných úloh (55,1 %, 50,5 %, 48,9 % a 44,7 %), mali však veľmi dobré rozlišovacie schopnosti (77,5 %, 82,1 %, 80,3 % a 59,5 %). Podľa štatistických ukazovateľov vyšla úloha č. 15 ako ľahká (71,1 %) s vyhovujúcou rozlišovacou schopnosťou (44,5 %). Úlohy č. 11, 12, 14 a 16 zaznamenali vyššiu vynechanosť a neriešenosť (20,3 %, 27,6 %, 34,2 % a 21,5 %).

Úlohou žiakov bolo do textu, ktorý predstavuje zhrnutie vypočutého, doplniť chýbajúce slová 9 až 16 v správnom tvare. Doplniť mali vždy iba jedno slovo.

Najväčší problém robila žiakom úloha č. 14, ktorá bola medzi obťažnými úlohami (35,6 %). Mala najvyššiu neriešenosť v celom teste (34,2 %).

Po čase už s ním neuzavierali ani ústnu pracovnú (**14**).

Správna odpoveď: zmluvu/dohodu

Obr. 10 Distribúcia úspešnosti a citlivosti

Z grafu vyčítame výbornú rozlišovaciu schopnosť úlohy, stúpajúca krivka je v súlade s úspešnosťou výkonnostných skupín. Ani všetci najlepšie žiaci nevedeli do kontextu doplniť vhodné slovo vyplývajúce z kontextu nahrávky. Ich úspešnosť dosiahla len 75,0 %. Správna odpoveď vyplýva z odznenej vety: *Ale rodičia mu potom jedno za druhým pomreli, stará gazdiná tiež, a Macovi na piaty rok už nevyplatili, na šiesty ho nezjednali, a Maco slúžil*

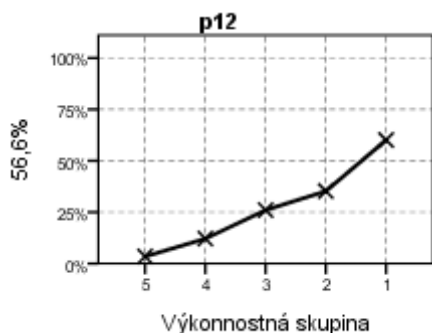
d'alej. Žiaci pravdepodobne neporozumeli výrazu *nezjednali*. Svedčí to o ich nedostatočnej slovnej zásobe.

Medzi obťažné úlohy patrili aj úlohy č. 12 a 13.

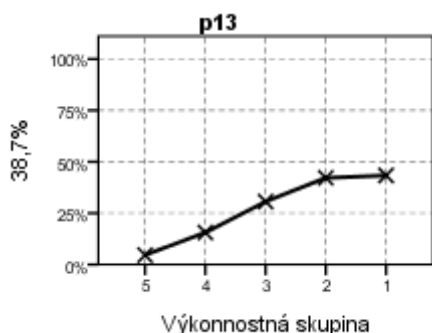
Neskôr v dedine robil u (12) za niekoľko zlatých, čo finančne pomohlo aj jeho chudobnej (13).

Správna odpoveď: 12 – gazdu/gazdinej/gazdov/pánov

13 – matke/mame/materi/mamičke

Obr. 11 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

Obr. 12 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

Z grafov vidno, že s porozumením počutého textu mali žiaci problémy, aj najlepšia výkonnostná skupina riešila tieto úlohy s úspešnosťou len okolo 50 %. Obe úlohy mali dobrú rozlišovaciu schopnosť. Úlohy s problémom riešili žiaci, ktorí dobre po slovensky nevedia, majú nedostatočnú slovnú zásobu.

Správna odpoveď vyplýva z časti nahrávky: *Stará **gazdiná** zaodievala Maca, dala mu vše na tabak, lebo sa už bol naučil, ako všetci chlapi, ešte na salaši fajčiť, ale pár zlatých vše vyšlo **materi** Macovej, hoci brala zo synovej pláce na každé sviatky po zlatom, po dva.*

Priemerná úspešnosť tretej nahrávky je **54,6 %**.

K tretej nahrávke sa viazali úlohy č. 17 – 24 s výberom odpovede z troch možností. V pásme obťažných úloh boli úlohy č. 17 a 23 (31,6 % a 33,5 %), pričom úloha č. 17 mala zápornú hodnotou citlivosti (-13,9 %) a úloha č. 23 nedostatočnú citlivosť (16,8 %). Podľa štatistických ukazovateľov vyšli ako stredne obťažné úlohy č. 20 a 22 (45,2 % a 54,8 %) s vyhovujúcou citlivosťou (55,5 % a 49,1 %). Ostatné úlohy č. 18, 19, 21 a 24 boli v pásme ľahkých úloh (75,6 %, 60,8 %, 67,4 % a 66,4 %) s dostatočnou rozlišovacou schopnosťou (43,9 %, 32,9 %, 34,1 % a 32,9 %).

Jedinou úlohou v teste, ktorá mala zápornú hodnotu citlivosti bola úloha č. 17.

17. V našich podmienkach ovplyvňuje spoločenské pravidlá pri podávaní rúk len vek účastníkov.

(A) pravda

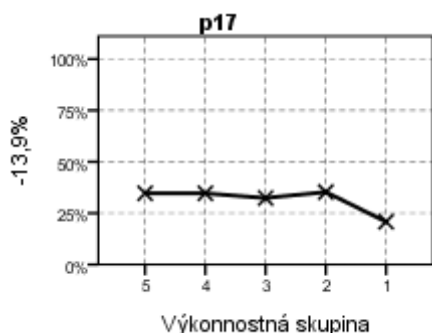
(B) nepravda

(C) nespomína sa

Tab. 11 Analýza distraktorov položky č. 17 s výberom odpovede

		A17	B17	C17	X17
1	P. Bis.	,09	-,11	,02	-,04
2	p	,59	,32	,09	,00
3	N	511,00	273,00	80,00	1,00

Z analýzy distraktorov vidno, že správnu odpoveď B si volilo menej žiakov ako možnosť A, má zápornú hodnotu *P. Bis.*, vybrali si ju skôr žiaci v teste menej úspešní. Najviac žiakov v teste úspešných si volilo možnosť A. Príčinu neúspešného riešenia tejto úlohy vidíme v tom, že žiaci nepočúvali s porozumením. V nahrávke odznelo: *Iniciatívne podáva ruku spoločensky starší spoločensky mladšiemu. Ak nám ruku nepodá spoločensky staršia osoba, nepokladáme to za chladný vzťah.* Úloha skúšala implicitne vyjadrenú informáciu, najlepšia výkonnostná skupina nesprávne vydedukovala z počutého, že vždy podáva ruku starší. V nahrávke sa konkrétne nespomínajú naše podmienky a nie je pravdou ani to, že podávanie rúk *ovplyvňuje len vek účastníkov.*

Obr. 13

Distribúcia úspešnosti a citlivosti

Na grafe vidieť, že úloha mala zápornú hodnotu *P. Bis.* Položka nerozlíšila žiakov v teste úspešných od žiakov v teste menej úspešných. Piata až druhá výkonnostná skupina dosiahla približne rovnaké výsledky okolo 30 %, najhoršie výsledky v tejto úlohe dosiahla najlepšia výkonnostná skupina, ktorá riešila úlohu s úspešnosťou okolo 20 %.

Úloha č. 23 bola v pásme obťažných položiek.

23. Zápästie podávame, len ak máme spotené alebo znečistené dlane.

(A) pravda

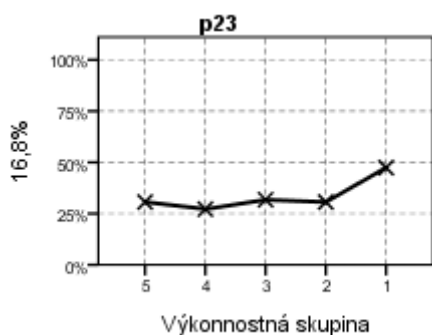
(B) nepravda

(C) nespomína sa

Tab. 12 Analýza distraktorov položky č. 23 s výberom odpovede

		A23	B23	C23	X23
1	P. Bis.	,00	,07	-,12	-,04
2	p	,59	,34	,08	,00
3	N	508,00	290,00	65,00	2,00

Správnu odpoveď B si volilo menej žiakov ako možnosť A, má však kladnú hodnotu *P. Bis.*, vybrali si ju žiaci v teste úspešní. Najviac žiakov si volilo možnosť A. Žiaci opäť nepočúvali s porozumením. V nahrávke odznelo: **Vyhneme sa siláckemu potriasaniu ruky a potľapkávaniu po chrbte, ale aj apatickému podávaniu bezvládnej ruky alebo podávaniu zápästia v prípade, že máme špinavé ruky.** Úloha skúšala implicitne vyjadrenú informáciu.

Obr. 14 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

Úloha mala nevyhovujúcu rozlišovaciu schopnosť, nedostatočne rozlíšila úspešných žiakov od menej úspešných. Aj žiaci najvyššej výkonnostnej skupiny mali s porozumením tejto úlohy problémy, riešili ju s úspešnosťou pod 50 percent.

Druhá časť testu – Čítanie s porozumením, jazyk a literatúra

4.2.2. ČÍTANIE S POROZUMENÍM

Priemerná úspešnosť **48,2 %** (gymnáziá 59,9 %, SOŠ a konzervatóriá 40,3 %, SŠŠ 43,4 %)

Čítanie s porozumením testovalo 8 úloh. Úlohy boli zamerané na pochopenie alebo interpretáciu textu vlastnými slovami. Testovali myšlienkové operácie – analýza, dedukcia, interpretácia a porozumenie.

Podľa štatistických výsledkov boli dve úlohy č. 44 a 58 obťažné (21,0 % a 38,0 %), pričom úloha č. 44 mala nevyhovujúcu rozlišovaciu schopnosť (24,3 %), úloha č. 58 mala dobrú citlivosť (53,3 %). Štyri položky č. 25, 33, 49 a 57 boli stredne obťažné (44,4 %, 50,1 %, 54,6 % a 52,1 %) s dobrou rozlišovacou schopnosťou (52,6 %, 45,7 %, 56,6 % a 48,6 %). Dve úlohy č. 41 a 42 sa nachádzali v pásme ľahkých položiek (66,5 % a 67,3 %) s dobrou citlivosťou (50,3 % a 59,5 %). V úlohách sme testovali najmä identifikáciu/rozpoznanie a porozumenie informácie implicitne uvedenej v texte. Žiaci zvládli tieto úlohy dobre, hoci sa v nich testovali aj náročnejšie myšlienkové operácie ako napr. dedukcia.

Rozdiely medzi čítaním s porozumením umeleckého, vecného súvislého alebo nesúvislého textu sú z hľadiska žiackej úspešnosti v tejto oblasti na miernej vecnej významnosti. Žiaci na základe štatistických ukazovateľov zvládli dobre interpretáciu všetkých typov textov.

V našej analýze budeme interpretovať úlohy na základe štatistických ukazovateľov. Poukážeme najmä na ich obťažnosť a citlivosť.

Najťažšou úlohou celého testu bola úloha s výberom odpovede č. 44.

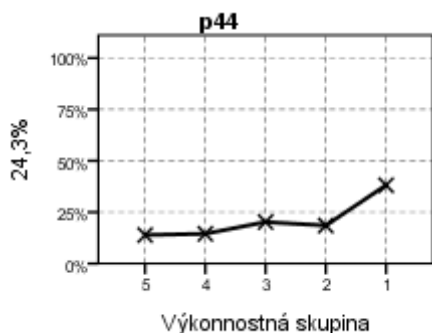
44. Zvýraznená časť ukážky 3 svedčí o tom, že kaderník

- (A) súhlasil s generálovým riešením.
- (B) pochopil generálov zámer.
- (C) neporozumel generálovi.
- (D) nesúhlasil s argumentom generála.

Tab. 13 Analýza distraktorov položky č. 44 s výberom odpovede

		A44	B44	C44	D44	X44
1	P. Bis.	-,15	,14	-,04	,02	-,14
2	p	,06	,21	,35	,36	,01
3	N	55,00	182,00	306,00	315,00	7,00

Správnou odpoveď B si volilo menej žiakov ako distraktory C a D, pričom distraktor D má kladnú hodnotu *P. Bis.*, zaujímavý bol aj pre žiakov v teste úspešných. Distraktor C si volili žiaci v teste menej úspešní. Úloha si vyžadovala pozorné čítanie a presné porozumenie textu: *Potrebujete nových a starých zasa budete mordovať?! Z uvedenej vety z ukážky jasne vyplýva, že Hanjo konštatuje, potvrdzuje pochopenie generálovho zámeru, nevyjadruje nesúhlas, preto distraktor D nemôže byť správnou odpoveďou.*

Obr. 15 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

Na grafe vidieť, že úloha mala nevyhovujúcu citlivosť, položka slabo rozlíšila najúspešnejších žiakov od žiakov v teste menej úspešných.

Ďalšou obťažnou úlohou bola úloha s výberom odpovede č. 58.

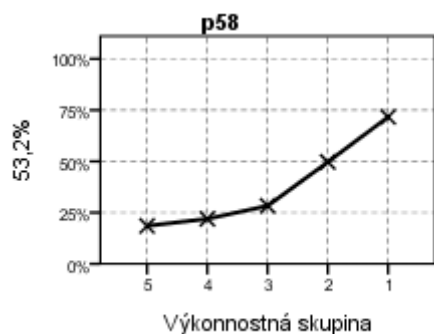
58. Ktoré tvrdenie nevyplýva z ukážky 5?

- (A) Firma v predstihu upozorní zákazníka na dodávku tovaru.
- (B) Objednaný tovar firma dodá do dvoch týždňov.
- (C) Zákazník má zľavu už pri kúpe dvoch kusov.
- (D) Firma pri vestách pre ženy zvolila vodovzdorný povrch.

Tab. 14 Analýza distraktorov položky č. 58 s výberom odpovede

		A58	B58	C58	D58	X58
1	P. Bis.	-,08	,35	-,15	-,16	-,14
2	p	,13	,38	,25	,23	,01
3	N	112,00	329,00	216,00	202,00	6,00

Napriek tomu, že správnu odpoveď B si vybralo najviac žiakov, aj distraktory A, C a D mali zastúpenie vo veľkom počte, ale ich *P. Bis.* má zápornú hodnotu, zaujímavé boli pre žiakov v teste menej úspešných.

Obr. 16 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

Úloha mala vyhovujúcu citlivosť, pekne rozlíšila žiakov prvých troch výkonnostných skupín.

4.2.3. JAZYKOVÁ ZLOŽKA

Priemerná úspešnosť bola **52,8 %** (gymnáziá 63,4 %, SOŠ a konzervatóriá 45,6% a SŠŠ 51,4 %).

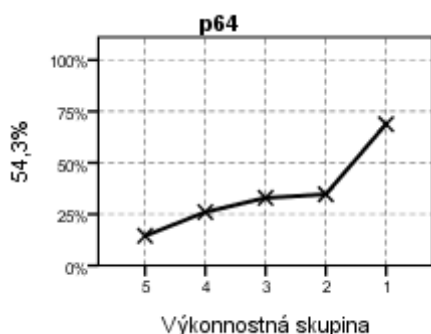
V **lexikológii** (6 úloh) bolo špecifickým cieľom úloh aplikovať vedomosti z lexikológie. Mali testovať myšlienkové operácie – aplikácia, analýza, rozpoznanie a transformácia. Zo štatistických analýz vyčítame, že úloha č. 64 bola pre žiakov obťažná (35,4 %), Tri úlohy (č. 31, 43 a 63) sa umiestnili v pásme stredne obťažných (43,6 %, 51,2 % a 44,0 %), úloha č. 46 bola ľahká (60,9 %) a úloha č. 60 veľmi ľahká (84,3 %). Všetky úlohy mali vyhovujúcu rozlišovaciu schopnosť, až na úlohu č. 60.

Úloha s krátkou odpoveďou č. 64 patrila medzi obťažné položky.

64. Vypíšte z radu slov z ukážky 5 homonymum (rovnako znejúce slovo).

zl'ava---minimálny---euro---päťdesiat---hodnota---percent

Správna odpoveď: zl'ava

Obr. 17 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

Z grafu možno vyčítať, že úloha mala dobrú rozlišovaciu schopnosť. Výrazne odlíšila najvýkonnejšiu skupinu od ostatných skupín.

Úloha č. 60 s výberom odpovede bola veľmi ľahká.

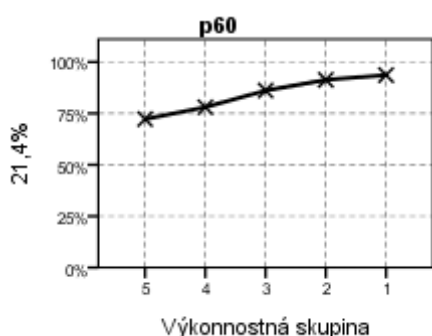
60. V ktorej možnosti sa nenachádza značka?

- (A) €
- (B) %
- (C) cm
- (D) ul.

Tab. 15 Analýza distraktorov položky č. 60 s výberom odpovede

		A60	B60	C60	D60	X60
1	P. Bis.	-,07	-,04	-,13	,18	-,11
2	p	,03	,03	,09	,84	,01
3	N	28,00	26,00	75,00	729,00	7,00

Z analýzy distraktorov vyplýva, že správnu odpoveď D si volila veľká väčšina žiakov. Distraktory si volilo málo žiakov v teste menej úspešných.

Obr. 18 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

Úloha mala slabú citlivosť, položka slabo rozlíšila žiakov v teste úspešných od žiakov v teste menej úspešných, lebo aj žiaci nižších výkonnostných skupín riešili úlohu s vysokou úspešnosťou.

Priemerná úspešnosť v lexikológii bola **53,3** percentná. Úspešnejší boli žiaci gymnázií s 63,5 percentami. Žiaci SOŠ a konzervatórií mali úspešnosť 46,5 percentnú a žiaci SŠŠ 41,2 percentnú.

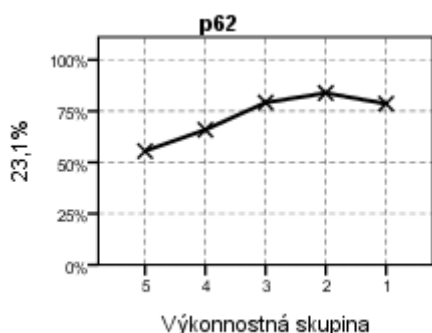
V **morfológii** (7 úloh) bolo špecifickým cieľom úloh aplikovať vedomosti z morfológie. Mali testovať myšlienkové operácie – aplikácia, dedukcia a transformácia. Podľa štatistických

výsledkov úlohy č. 32, 39 a 54 boli v pásme stredne obťažných položiek (43,8 %, 41,0 % a 55,8 %), ostatné úlohy č. 30, 47, 61 a 62 boli ľahké (61,3 %, 69,7 %, 68,6 % a 72,6 %). Slabú citlivosť preukázala úloha č. 62 (23,1 %). Ostatné úlohy mali dostatočnú citlivosť, dobre rozlišovali žiakov.

Najľahšou úlohou bola úloha s krátkou odpoveďou č. 62.

62. Napíšte pravopisne správne číslo 56.

Správna odpoveď: päťdesiatšesť

Obr. 19 Distribúcia úspešnosti a citlivosti

Graf naznačuje nevyhovujúcu citlivosť, úloha slabo rozlíšila žiakov v teste úspešných od žiakov v teste menej úspešných. Zaujímavé je prudšie stúpanie grafu medzi tromi najmenej úspešnými výkonnostnými skupinami. Medzi treťou a druhou výkonnostnou skupinou je veľmi malé stúpanie, dokonca prvá, najlepšia výkonnostná skupina klesla na úroveň tretej.

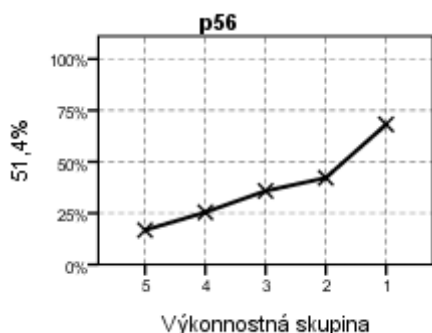
Priemerná úspešnosť v morfológii bola **59,1** percentná. Žiaci gymnázií dosiahli 70,1 percenta, SOŠ a konzervatórií 51,6 percenta a žiaci SŠŠ 59,4 percenta.

V **syntaxi** (4 úlohy) bolo špecifickým cieľom úloh aplikovať vedomosti zo syntaxe. Mali testovať myšlienkové operácie – aplikácia, analýza a transformácia. Úloha č. 56 bola v pásme obťažných úloh (37,7%), úlohy č. 45 a 48 boli podľa štatistických ukazovateľov stredne obťažné (57,3 % a 54,0 %) a úloha č. 40 bola ľahká (72,8 %). Všetky úlohy mali dobrú rozlišovaciu schopnosť (51,4 %, 54,3 %, 75,7 % a 49,1 %).

Najťažšou úlohou zo syntaxe bola úloha s krátkou odpoveďou č. 56.

56. V koľkých názvoch literárnych diel z ukážky 4 sa nachádza dvojčlenná veta?

Správna odpoveď: v troch/tri/troch/3/v 3

Obr. 20 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

Graf poukazuje na dobrú rozlišovaciu schopnosť položky. Výraznejšie rozlíšila 1. výkonnostnú skupinu najúspešnejších žiakov od ostatných žiakov v teste menej úspešných. Žiaci majú s určovaním vetných členov problém aj keď ide o základné vetné členy.

Priemerná úspešnosť v **syntaxi** bola **53,7** percentná. Úspešnejší boli žiaci gymnázií so 68,9 percentami, žiaci SOŠ a konzervatórií dosiahli úspešnosť 43,4 percenta a žiaci SŠŠ úspešnosť 50,0 %.

V oblasti **zvuková stránka jazyka** (2 úlohy) špecifickým cieľom bolo aplikovať vedomosti z fonetiky a fonológie. Mali testovať myšlienkovú operáciu – aplikácia. Úloha č. 28 bola v pásme obťažných položiek (36,0 %) s dostatočnou citlivosťou (34,1 %). Úloha č. 53 bola podľa štatistických ukazovateľov v pásme stredne obťažných položiek (55,8 %) s vyhovujúcou citlivosťou (39,9 %).

Priemerná úspešnosť vo **zvukovej stránke jazyka** bola **44,5** percentná. Úspešnejší boli žiaci gymnázií so 49,3 percentami, žiaci SOŠ a konzervatórií dosiahli priemernú úspešnosť 40,4 percenta a SŠŠ úspešnosť 92,1 %.

Komunikácia a sloh (4 úlohy) – špecifickým cieľom úloh bolo aplikovať vedomosti z učiva o komunikácii a slohu. Mali testovať myšlienkové operácie – aplikácia a dedukcia. Úlohy č. 34 a 59 boli v pásme obťažných úloh (29,9 % a 32,7 %). Úloha č. 34 mala nevyhovujúcu citlivosť (18,5 %), úloha č. 59 mala dobrú rozlišovaciu schopnosť (49,1 %). Úlohy č. 35 a 51 vykázali strednú hodnotu obťažnosti (54,3 % a 44,4 %) a mali dobrú citlivosť (41,0 % a 31,8 %), rozlišovali úspešných a menej úspešných žiakov.

Najťažšou úlohou v tejto oblasti sa ukázala úloha s výberom odpovede č. 34.

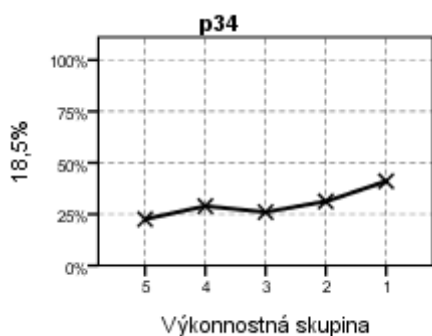
34. Posledná veta prvého súvetia ukážky 2 vyjadruje

- (A) pochybovanie.
- (B) nádej.
- (C) neochotu.
- (D) presvedčenie.

Tab. 16 Analýza distraktorov položky č. 34 s výberom odpovede

		A34	B34	C34	D34	X34
1	P. Bis.	,08	-,15	-,01	,08	-,12
2	p	,30	,20	,16	,34	,01
3	N	259,00	172,00	135,00	292,00	7,00

Z analýzy distraktorov vidno, že správnu odpoveď A si vybralo o 33 žiakov menej ako distraktor D., ktorého *P. Bis.* je kladný, zaujímavý bol pre žiakov v teste úspešných. Aj distraktory B a C si volilo veľa žiakov, ale tieto boli zaujímavé pre žiakov v teste menej úspešných.

Obr. 21 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

Úloha vykazuje nevyhovujúcu citlivosť, nerozlišuje žiakov v teste úspešných od žiakov v teste menej úspešných.

Priemerná úspešnosť oblasti **komunikácia a sloh** bola **40,5** percentná. Žiaci gymnázií dosiahli priemernú úspešnosť 48,7 percenta, žiaci SOŠ a konzervatórií 35,4 percenta a žiaci SŠŠ 19,7 percenta.

Dejiny jazyka (2 úlohy) – špecifickým cieľom úloh bolo aplikovať vedomosti z dejín jazyka. Testovali myšlienkovú operáciu – aplikácia. Podľa štatistických výsledkov úloha č. 38 bola v pásme stredne obťažných položiek (48,3 %) a mala výbornú rozlišovaciu schopnosť (74,6 %). Úloha č. 29 bola vyhodnotená ako ľahká (74,6 %) s dobrou rozlišovacou schopnosťou (38,2 %).

Priemerná úspešnosť oblasti **dejiny jazyka** bola **60,1** percentná. Žiaci gymnázií dosiahli priemernú úspešnosť 71,7 percenta, žiaci SOŠ a konzervatórií 51,9 percenta a SŠŠ úspešnosť 78,9 percenta.

4.2.4. LITERÁRNA ZLOŽKA

Priemerná úspešnosť **66,1 %** (gymnázia 75,7 %, SOŠ a konzervatóriá 59,7 % a SŠŠ 57,1 %)

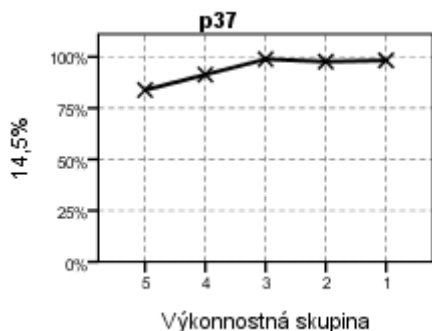
V oblasti **literárna história** (3 úlohy) – špecifickým cieľom úloh bolo aplikovať vedomosti z dejín literatúry, nadväzovali na autorov a diela z odporúčanej literatúry. Mali testovať myšlienkové operácie – analýza a aplikácia. Dve úlohy č. 26 a 36 boli v pásme ľahkých úloh (69,2 % a 78,4 %), pričom úloha č. 26 mala dostatočnú rozlišovaciu schopnosť (32,9 %), úloha č 36 mala nižšiu citlivosť (29,5 %). Úloha s výberom odpovede č. 37 sa ukázala ako veľmi ľahká (94,0 %) s nevyhovujúcou rozlišovacou schopnosťou.

- 37.** Autor ukážky 2 bol vedúcou osobnosťou skupiny mladých slovenských spisovateľov, ktorú nazývame pojmom
- (A) klasicisti.
 - (B) štúrovci.
 - (C) národnári.
 - (D) bernolákovci.

Tab. 17 Analýza distraktorov položky č. 37 s výberom odpovede

		A37	B37	C37	D37	X37
1	P. Bis.	-,18	,23	-,08	-,07	-,11
2	p	,02	,94	,02	,01	,00
3	N	18,00	813,00	18,00	11,00	4,00

Z analýzy distraktorov vyplýva, že správnu odpoveď B si volila veľká väčšina žiakov. Distraktory si volilo málo žiakov.

Obr. 22 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

Úloha mala slabú citlivosť, položka slabo rozlíšila žiakov v teste úspešných od žiakov v teste menej úspešných, lebo aj žiaci nižších výkonnostných skupín riešili úlohu s vysokou úspešnosťou.

Priemerná úspešnosť v **literárnej histórii** bola **79,8** percentná. Žiaci gymnázií dosiahli priemernú úspešnosť 86,1 percenta, žiaci SOŠ a konzervatórií 75,3 percenta a SŠŠ 87,7 percenta.

Literárna teória (4 úlohy) – špecifickým cieľom úloh bolo aplikovať vedomosti z teórie literatúry. Úlohy mali testovať myšlienkové operácie – aplikácia a analýza. Tri úlohy (č. 27, 50 a 52) vyšli v pásme stredne obtiažných úloh (59,7 %, 40,3 % a 58,8 %). Z nich úloha č. 50 mala nedostatočnú citlivosť (24,3 %), ostatné úlohy mali dobrú rozlišovaciu schopnosť (35,8 % a 57,8 %). Úloha č. 55 bola v pásme ľahkých úloh (64,2 %) a mala dobrú rozlišovaciu schopnosť (58,4 %).

Úloha s výberom odpovede č. 50 overovala aplikáciu vedomostí o literárnych druhoch.

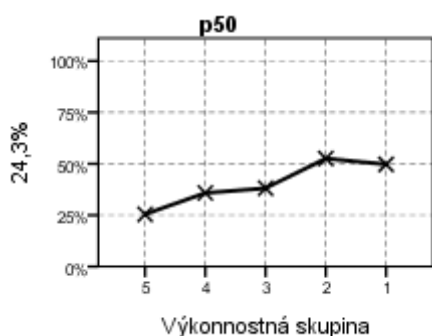
50. Ktorý z pojmov označuje iný druh literatúry než ostatné tri?

- (A) beletristická tvorba
- (B) krásna literatúra
- (C) románová tvorba
- (D) populárna literatúra

Tab. 18 Analýza distraktorov položky č. 50 s výberom odpovede

		A50	B50	C50	D50	X50
1	P. Bis.	-,08	-,04	-,04	,14	-,08
2	p	,27	,14	,18	,40	,00
3	N	232,00	122,00	158,00	349,00	4,00

Správnu odpoveď D si vybralo najviac žiakov, aj distraktory A, B a C si vybral veľký počet žiakov, ale ich *P. Bis.* má zápornú hodnotu, zaujímavé boli hlavne pre žiakov v teste menej úspešných.

Obr. 23 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

Graf vypovedá, že úloha mala nižšiu rozlišovaciu schopnosť. Väčšina žiakov nevedela aplikovať svoje vedomosti o literárnych druhoch.

Priemerná úspešnosť v **literárnej teórii** bola **55,8** percentná. Žiaci gymnázií dosiahli priemernú úspešnosť 67,9 percenta, žiaci SOŠ a konzervatórií 48,0 percent a SŠŠ 34,2 %.

Po vyhodnotení testu konštatujeme, že žiaci gymnázií sú vo všetkých oblastiach testu úspešnejší ako žiaci SOŠ a konzervatórií. Rozdiely v úspešnosti podľa druhu školy boli **stredne** vecne významné. Do tohto porovnávania sme nezahrnuli žiakov SŠŠ, nakoľko žiakov tohto druhu bolo iba 19.

Tab. 19 Úspešnosť žiakov podľa druhu školy v jednotlivých oblastiach

SJSL	Priemer		
	Druh školy		
	GYM	SOŠ	spolu
Počúvanie s porozumením	59,7	44,1	50,5
Čítanie s porozumením	59,9	40,3	48,2
Jazyková zložka	63,4	45,6	52,8
Lexikológia	63,5	46,5	53,3
Morfológia	70,1	51,6	59,1
Syntax	68,9	43,4	53,7
Komunikácia a sloh	48,7	35,4	40,5
Zvuková stránka jazyka	49,3	40,4	44,5
Dejiny jazyka	71,7	51,9	60,1
Literárna zložka	75,7	59,7	66,1
Literárna história	86,1	75,3	79,8
Literárna teória	67,9	48,0	55,8

Pri testovaní MS 2019 sme zaznamenali v porovnaní s MS 2018 vo všetkých oblastiach vyššiu úspešnosť. Treba ale ešte raz zdôrazniť, že pri porovnávaní úspešnosti treba brať do úvahy počet úloh v jednotlivých oblastiach a ich kognitívne úrovne, ktoré nie sú konštantné.

VYHODNOTENIE PFIČ MS ZO SJSL

4.3. VÝBER TÉM

V riadnom termíne PFIČ MS zo SJSL písalo **1 746** žiakov zo **60** škôl. Úspešnosť PFIČ MS bola **56,3 %**.

Žiaci gymnázií dosiahli priemernú úspešnosť 67,2 %, žiaci SOŠ a konzervatórií 48,9 % a žiaci strednej športovej školy 47,0 %. Rozdiel v úspešnosti PFIČ MS medzi gymnáziami a SOŠ bol stredne vecne významný, lepší výsledok dosiahli žiaci gymnázií.

Témy PFIČ MS 2019

1. Stalo sa to akurát cez prázdniny (Rozprávanie)

Porozprávajte príbeh, ktorý vám skomplikoval prázdniny alebo, ktorý sa stal v pravú chvíľu a spríjemnil vám čas prázdnin:

- zachyťte okolnosti deja (miesto, čas),
- zapojte do deja postavu/postavy (výzor, činy vystupovanie, reakcie a pod.),
- použite priamu reč.

2. Stal som sa dospelým (Slávnostný prejav)

Napíšte slovnostný prejav, ktorý by ste predniesli na slávnostnom obede pri príležitosti vlastných 18. narodenín:

- poďakujte prítomným za účasť a prípravu oslavy;
- spomeňte okolnosti, ktoré mohli zmariť úspešnú spoločenskú udalosť alebo uľahčili jej prípravu;
- zamyslite sa nad tým, či v dnešnej dobe znamená 18. rok naozaj vstup do života dospelých;
- rozoberte ciele, rozhodnutia, problémy, ktoré môžu súvisieť s vaším vstupom do sveta dospelých;
- vyjadrite vďaku za výchovu, vyzdvihnite vzory, ktoré chcete nasledovať;
- zaželajte zúčastneným príjemný zážitok.

3. Solidarita naša každodenná... (Úvaha)

Predstavte svoje predstavy o tom, kde, ako a akými prostriedkami možno prejaviť solidaritu v dnešnej spoločnosti:

- položte si otázku, či využívame všetky možnosti, o ktorých sa zmieňujete;
- zamyslite sa, či majú odkázaní našu pomoc každý deň;

- predstavte svoj názor na pomoc zdravotne alebo sociálne odkázaným ľuďom;
- uveďte príklady zo života;
- položte si otázku, či ste aktívni v pomoci odkázaným;
- vyhnite sa frázam.

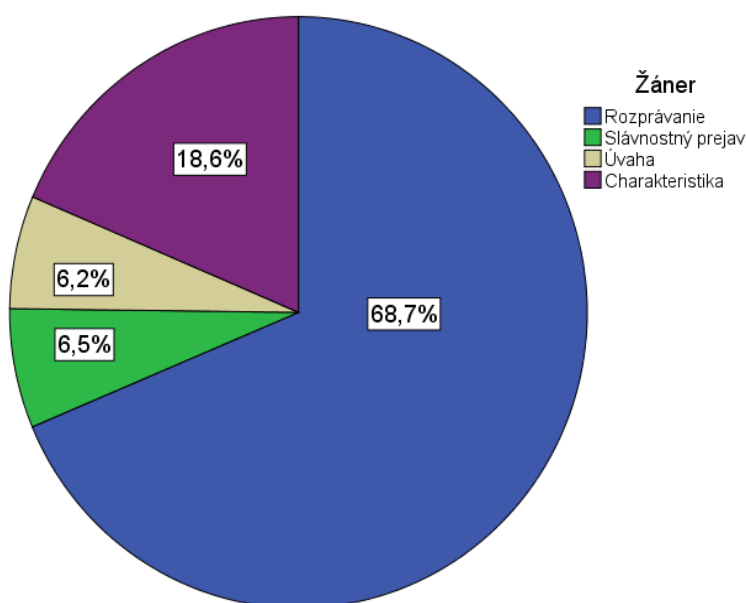
4. Boli sme spolužiaci (Charakteristika)

Opíšte, ako sa rodil pred rokmi váš triedny kolektív:

- predstavte jeho zloženie (napr. počet, dievčatá/chlapci, domáci/cezpoľní);
- charakterizujte vzťah ku kolektívu, k plneniu povinností, práci;
- opíšte vzťah k autoritám;
- zhodnoťte kolegiálne vzťahy, uveďte príklady;
- predstavte výrazné osobnosti;
- vyjadrite sa k predpokladanému vývinu kontaktov so spolužiakmi po maturitnej skúške.

Tab. 20 Výber tém PFIČ MS zo SJSL

	Počet	%
Rozprávanie	1199	68,7
Slávnostný prejav	114	6,5
Úvaha	108	6,2
Charakteristika	325	18,6
Spolu	1746	100,0

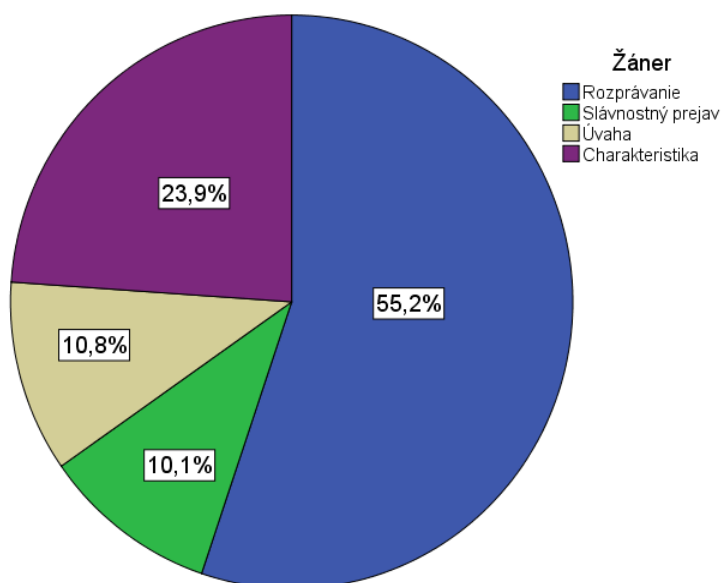

Obr. 24 Pomerné zastúpenie jednotlivých tém PFIČ MS zo SJSL

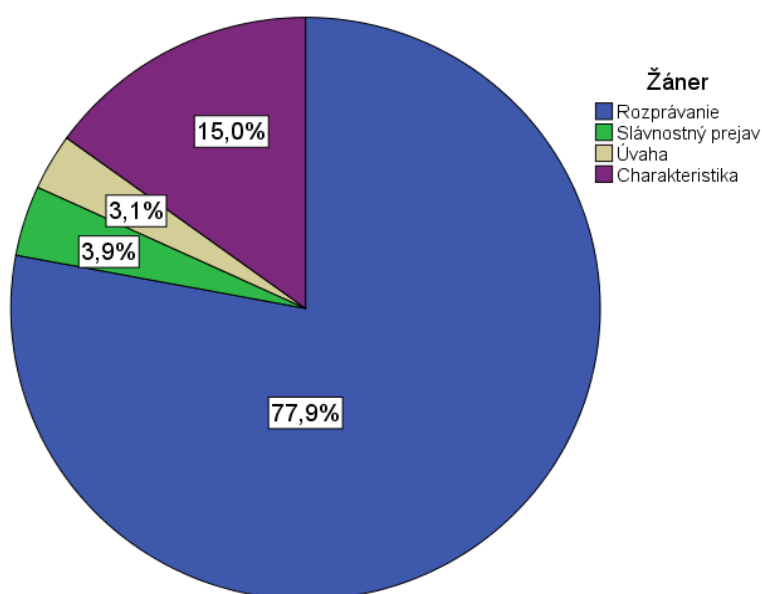
Najviac žiakov si vybralo rozprávanie (68,7 %), najmenej úvahu (6,2 %). Žiaci gymnázií si najčastejšie vyberali rozprávanie, nasleduje charakteristika a úvaha. Najmenšie zastúpenie má slávnostný prejav. Žiaci SOŠ a konzervatórií si najviac vyberali rozprávanie, nasleduje charakteristika a slávnostný prejav. Najmenšie zastúpenie má úvaha.

4.4. ÚSPEŠNOSŤ PFIČ MS

Pri analýze PFIČ MS nás zaujímalo, či výber témy ovplyvňuje jej úspešnosť. Nasledujúce grafy znázorňujú pomerné zastúpenie tém u žiakov gymnázií a ostatných stredných škôl a výber témy podľa druhu školy a úspešnosť žiakov v jednotlivých témach PFIČ MS:

Obr. 25 Výber tém podľa druhu školy – gymnáziá

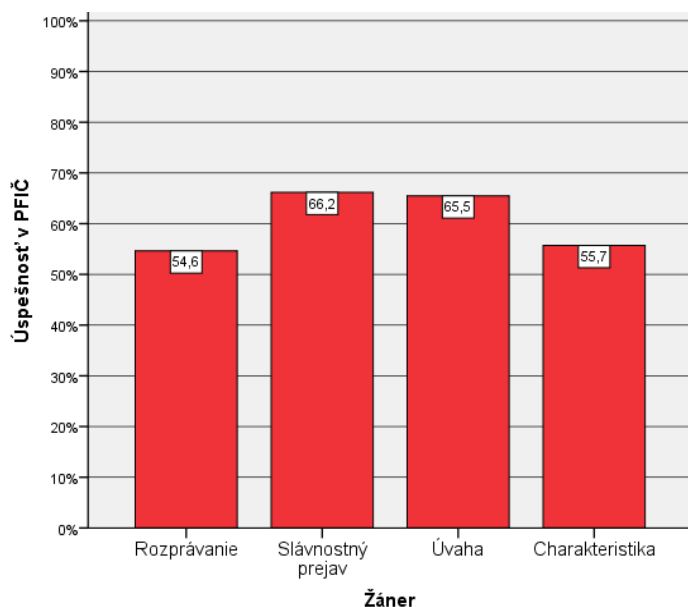

Obr. 26 Výber tém podľa druhu školy – SOŠ a konzervatóriá

V nasledujúcej tabuľke uvádzame úspešnosť jednotlivých tém/žánrov.

Tab. 21 Úspešnosť podľa tém

Téma/žáner	N	Priemer
Rozprávanie	1199	54,6
Slávnostný prejav	114	66,2
Úvaha	108	65,5
Charakteristika	325	55,7
Spolu	1746	56,3

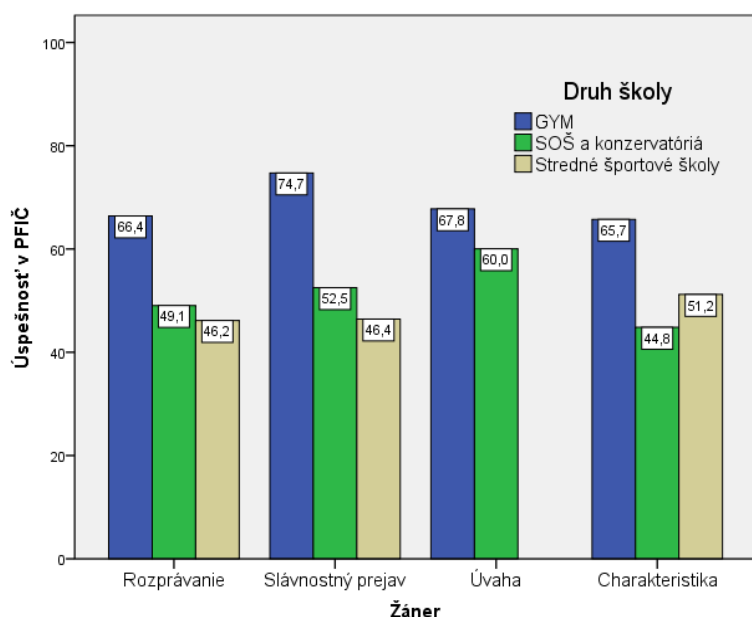

Obr. 27 Úspešnosť podľa tém PFIČ MS zo SJSL

V nasledujúcej tabuľke je úspešnosť žiakov gymnázií a stredných odborných škôl a konzervatórií podľa zvolenej témy.

Tab. 22 Úspešnosť PFIČ MS podľa druhu školy

Téma	Druh školy	N	Priemer
Rozprávanie	GYM	388	66,4
	SOŠ a konzervatóriá	798	49,1
	Stredná športová škola	13	46,2
	Spolu	1199	54,6
Slávnostný prejav	GYM	71	74,7
	SOŠ a konzervatóriá	40	52,5
	Stredná športová škola	3	46,4
	Spolu	114	66,2
Úvaha	GYM	76	67,8
	SOŠ a konzervatóriá	32	60,0
	Spolu	108	65,5
Charakteristika	GYM	168	65,7
	SOŠ a konzervatóriá	154	44,8
	Stredná športová škola	3	51,2
	Spolu	325	55,7

Obr. 28 Úspešnosť PFIČ MS podľa druhu školy

Výsledky žiakov gymnázií boli lepšie ako výsledky žiakov SOŠ a konzervatórií na úrovni:

- silnej vecnej signifikancie v téme/žánre: slávnostný prejav,
- strednej vecnej signifikancie v témach/žánroch: rozprávanie, charakteristika.

Tab. 23 Úspešnosť PFIČ MS v častiach a celku (v %)

Úspešnosť vo vonkajšej forme	Úspešnosť v obsahu textu	Úspešnosť v kompozícii	Úspešnosť v jazyku	Úspešnosť v pravopise	Úspešnosť v štýle	Úspešnosť v celkovom dojme	Úspešnosť PFIČ MS
72,8	67,1	65,3	41,8	30,9	55,0	61,0	56,3

Najlepšie výsledky dosiahli žiaci vo vonkajšej forme, v obsahu textu, kompozícii, a v celkovom dojme. V štýle dosiahli priemerné hodnotenie 55,0 percent. Opäť musíme konštatovať, že v pravopise žiaci dosahujú veľmi slabé výsledky, 30,9 percenta je v porovnaní s úspešnosťou v ostatných častiach veľmi nízka. Pravopis je najslabším článkom PFIČ MS. Mnohí žiaci ho neovládajú, hodnotenie pravopisu nerozlišuje dobrých žiakov od slabých, rezervy majú všetci. Vo všetkých oblastiach písomnej práce lepšie výsledky dosiahli žiaci gymnázií. Najlepšie zvládli žiaci vonkajšiu formu, najhoršie výsledky aj gymnazisti dosiahli v jazyku a pravopise. Najväčšie rozdiely medzi žiakmi rozdelenými podľa druhu školy boli v pravopise a najmenšie v jazyku a štýle.

V tabuľke je úspešnosť dosiahnutá v jednotlivých oblastiach na gymnáziách a ostatných stredných školách (v %).

Tab. 24 Úspešnosť žiakov v častiach a celku PFIČ MS podľa druhu školy

	Druh školy					
	GYM		SOŠ a konzervatóriá		Stredná športová škola	
	N	Priemer	N	Priemer	N	Priemer
Úspešnosť vo vonkajšej forme	691	80,7	1009	67,5	19	67,1
Úspešnosť v obsahu textu	703	77,5	1024	60,1	19	55,3
Úspešnosť v kompozícii	703	78,4	1024	56,4	19	56,6
Úspešnosť v jazyku	703	47,0	1024	38,2	19	44,7
Úspešnosť v pravopise	691	47,8	1009	19,7	19	14,5
Úspešnosť v štýle	703	68,2	1024	46,0	19	47,4
Úspešnosť v celkovom dojme	703	71,3	1024	54,3	19	43,4
Úspešnosť v PFIČ MS	703	67,2	1024	46,0	19	47,0

27 žiakov (12 žiakovi GYM a 15 zo SOŠ a konzervatórií) z RT má VPU, títo žiaci nie sú hodnotení za vonkajšiu formu a pravopis.

Najlepšie výsledky dosiahli žiaci gymnázií v oblasti vonkajšia forma a najhoršie v oblasti jazyk. Žiaci stredných odborných škôl dosiahli najlepšie výsledky v oblasti vonkajšia forma a najhoršie v oblasti pravopis.

Hranicu viac ako 25 %, ktorá je podmienkou úspešného zvládnutia PFIČ MS, v riadnom termíne MS 2019 nedosiahlo 63 žiakov (3,6 %).

5. VÝSLEDKY TESTU EČ MS z MJL

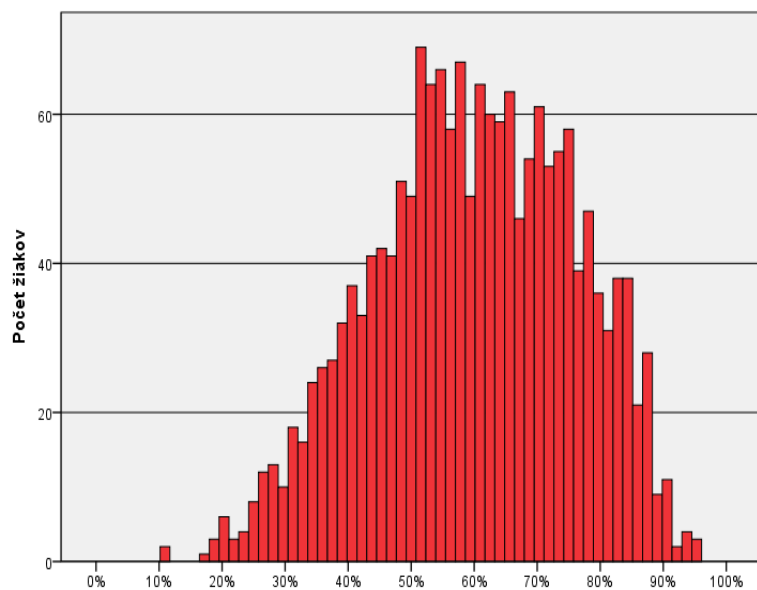
Do testovania v predmete MJL sa zapojilo **1 752** žiakov zo **60** škôl. Testovanie sa uskutočnilo iba papierovou formou. Najviac škôl bolo z Nitrianskeho a Trnavského kraja, najmenej z Bratislavského kraja. Štátne školy z celkového počtu tvorili 75,0 percent, súkromné školy 16,7 percenta a cirkevné školy 8,3 percenta. Gymnáziá boli zastúpené 36,7 percentami, SOŠ 61,7 percentami a SŠŠ zastupovala jedna škola (1,7 %). Chlapcov sa EČ MS zúčastnilo o 92 menej ako dievčat.

5.1. ÚSPEŠNOSŤ TESTU EČ MS z MJL

V teste EČ z MJL dosiahli žiaci priemernú úspešnosť **59,9** percent. Traja žiaci dosiahli maximálnu úspešnosť 95,3 percent, dvaja žiaci dosiahli minimálnu úspešnosť 10,9 percent.

Tab. 25 Výsledné psychometrické charakteristiky percentuálnej úspešnosti testu

	Test MJL
Počet testovaných žiakov	1752
Maximum	95,3
Minimum	10,9
Úspešnosť	59,9
Štandardná odchýlka	15,9
Štandardná chyba priemernej úspešnosti	0,4
Štandardná chyba merania pre úspešnosť	5,4
Cronbachovo alfa	0,89

Obr. 29 Výsledný histogram úspešností žiakov v EČ MS z MJL

Relatívne symetricky rozložený histogram testu je posunutý trochu doprava, z čoho možno usudzovať, že test EČ MS z MJL bol pre testovanú populáciu menej náročný. Spôľahlivosť merania (reliabilita testu) určená hodnotou Cronbachovho alfa 0,89 je pomerne vysoká.

V nasledujúcej tabuľke uvádzame prepojenie úspešnosti a percentilu.

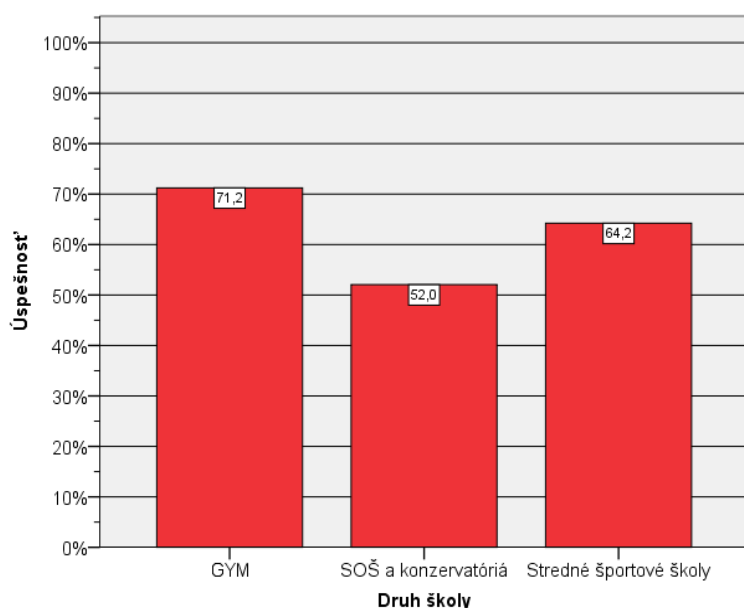
Tab. 26 Prepojenie úspešnosti a percentilu

	Úspešnosť	Percentil	Počet žiakov
1	10,9	,0	2
2	17,2	,1	1
3	18,8	,2	3
4	20,3	,3	6
5	21,9	,7	3
6	23,4	,9	4
7	25,0	1,1	8
8	26,6	1,5	12
9	28,1	2,2	13
10	29,7	3,0	10
11	31,3	3,5	18
12	32,8	4,6	16
13	34,4	5,5	24
14	35,9	6,8	26
15	37,5	8,3	27
16	39,1	9,9	32
17	40,6	11,7	37
18	42,2	13,8	33
19	43,8	15,7	41
20	45,3	18,0	42
21	46,9	20,4	41

*Správa o výsledkoch EČ a PFIČ MS 2019 – slovenský jazyk a slovenská literatúra,
maďarský jazyk a literatúra, ukrajinský jazyk a literatúra*

22	48,4	22,8	51
23	50,0	25,7	49
24	51,6	28,5	69
25	53,1	32,4	64
26	54,7	36,1	66
27	56,3	39,8	58
28	57,8	43,2	67
29	59,4	47,0	49
30	60,9	49,8	64
31	62,5	53,4	60
32	64,1	56,8	59
33	65,6	60,2	63
34	67,2	63,8	46
35	68,8	66,4	54
36	70,3	69,5	61
37	71,9	73,0	53
38	73,4	76,0	55
39	75,0	79,2	58
40	76,6	82,5	39
41	78,1	84,7	47
42	79,7	87,4	36
43	81,3	89,4	31
44	82,8	91,2	38
45	84,4	93,4	38
46	85,9	95,5	21
47	87,5	96,7	28
48	89,1	98,3	9
49	90,6	98,9	11
50	92,2	99,5	2
51	93,8	99,6	4
52	95,3	99,8	3

Úspešnosť v EČ MS z MJL podľa druhu školy

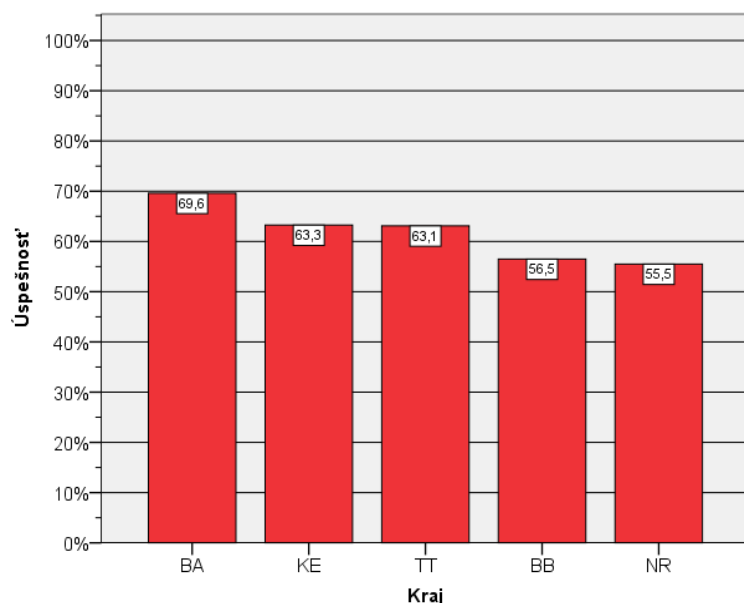
Obr. 30 Úspešnosť v EČ MS z MJL podľa druhu školy

Z hľadiska druhu škôl boli úspešnejší žiaci gymnázií so 71,2 percentami. Žiaci stredných odborných škôl dosiahli priemernú úspešnosť 52,0 percent, žiaci SŠŠ úspešnosť 64,2 percent. Rozdiel v úspešnosti podľa druhu školy bol silne vecne významný v prospech žiakov gymnázií oproti žiakom SOŠ a konzervatórií. Žiakov strednej športovej školy kvôli nízkemu počtu neporovnávame. Výsledky žiakov gymnázií boli podobne ako v predchádzajúcich rokoch lepšie než výsledky žiakov ostatných stredných škôl. Pretrvávajúci rozdiel v úspešnosti v neprospech SOŠ dokumentuje tabuľka č. 27.

Tab. 27 Rozdiely v priemernej úspešnosti podľa druhu školy v rokoch 2009 – 2019 (v %)

Rok	GYM	SOŠ	rozdiel
2019	71,2	52,0	19,2
2018	74,3	52,4	21,9
2017	71,9	48,6	23,3
2016	66,4	47,1	19,3
2015	62,9	45,3	17,6
2014	60,4	45,7	14,9
2013	70,4	54,6	15,8
2012	80,0	61,6	18,4
2011	64,0	51,0	13,0
2010	68,0	54,8	13,2
2009	69,7	53,1	16,6

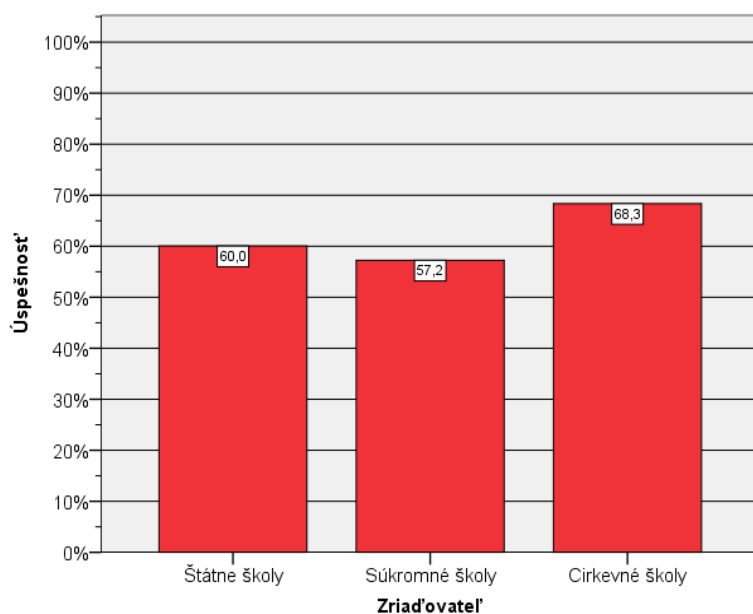
Úspešnosť v teste EČ MS z MJL podľa krajov

Obr. 31 Priemerné úspešnosti žiakov v teste EČ MS z MJL podľa krajov

Školy s vyučovacím jazykom maďarským sa nachádzajú iba v piatich krajoch Slovenska, preto sú uvedené priemerné úspešnosti iba týchto krajov. Najvyššiu priemernú úspešnosť dosiahli žiaci Bratislavského kraja (69,6 %) a najnižšiu žiaci Nitrianskeho kraja (55,5 %). Musíme si však všimnúť aj nerovnomerné rozdelenie žiakov. Kým v Trnavskom kraji maturovalo z MJL 618 a v Nitrianskom kraji 702 žiakov, v Bratislavskom kraji iba 76 žiakov. Rozdiel medzi Bratislavským a Banskobystrickým krajom je stredne vecne významný, medzi Bratislavským a Nitrianskym a Trnavským a Nitrianskym je mierne vecne významný. Žiaci Bratislavského dosiahli lepšie výsledky ako národný priemer na úrovni silnej vecnej významnosti.

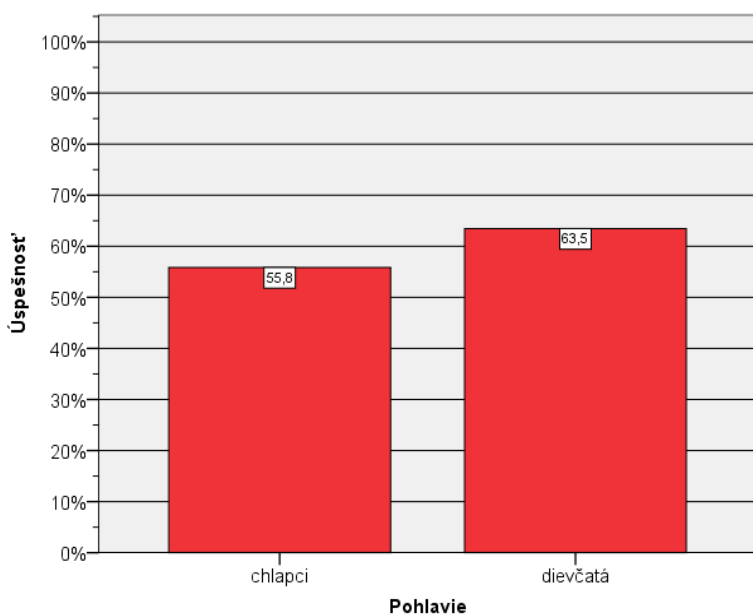
Úspešnosť v teste EČ MS z MJL podľa zriaďovateľa

Obr. 32 Úspešnosť v teste EČ MS z MJL podľa zriaďovateľa

Rozdiely vo výsledkoch žiakov súkromných a cirkevných škôl bol mierne vecne významný.

Úspešnosť v teste EČ MS z MJL podľa pohlavia

Obr. 33 Úspešnosť v teste EČ MS z MJL podľa pohlavia

Dievčatá boli v teste úspešnejšie ako chlapci, rozdiel podľa pohlavia bol mierne vecne významný.

Rozdelenie žiakov s úspešnosťou menšou alebo rovnou 33 %

Tab. 28 Rozdelenie žiakov s úspešnosťou menšou alebo rovnou 33 %

		Pohlavie		Spolu
		chlapci	dievčatá	
Druh školy	GYM	1	4	5
	SOŠ a konzervatóriá	62	29	91
Spolu		63	33	96

Úspešnosť viac ako 33 %, ktorá je podmienkou úspešného zvládnutia testu EČ MS, nedosiahlo **96** žiakov, čo predstavuje 5,5 percenta z celkového počtu testovaných žiakov. Z toho bolo 5 žiakov z gymnázií a 91 žiakov zo stredných odborných škôl.

6. INTERPRETÁCIA VÝSLEDKOV TESTU EČ MS Z MJL

Pri interpretácii a hodnotení výsledkov sme vychádzali zo štatistického spracovania testu MJL (Kostolanská, J., Kurajová-Stopková, J., Ficek, T., 2019). Vyberali sme z oboch typov položiek. Pri položkách s uzavretou odpoveďou vychádzame z analýzy distraktorov zo štatistickej správy. Otázky s otvorenou odpoveďou môžeme len komentovať vzhľadom na to, že pri počte **1 752** žiakov, ktorí sa zúčastnili maturitnej skúšky, nie je možné z časových dôvodov fyzicky zistiť odpovede žiakov z odpoveďových hárkov, čo je nevyhnutné pre podrobnú interpretáciu a hodnotenie. Interpretácii a hodnoteniu výsledkov sme podrobili položky, ktoré sa na základe štatistických ukazovateľov javia ako zaujímavé.

6.1. SÚHRNNÉ CHARAKTERISTIKY POLOŽIEK TESTU EČ MS Z MJL – VARIANT 19 1425

Tab. 29 Súhrnné charakteristiky položiek testu EČ MS z MJL – variant 19 1425

Položka	Obťažnosť	Citlivosť	Nedosiahnutosť	Vynechanosť	Neriešenosť	Korelácia medzi položkou a zvyškom testu
1	71,1	39,9	,0	,1	,1	,25
2	72,6	25,8	,0	,1	,1	,16
3	67,0	48,3	,0	,1	,1	,32
4	88,0	29,2	,0	,0	,0	,29
5	59,6	57,9	,0	,4	,4	,40
6	27,4	33,7	,0	1,8	1,8	,22
7	45,1	70,8	,0	10,0	10,0	,46
8	69,3	46,6	,0	2,5	2,5	,32
9	5,8	,0	,0	,2	,2	-,04
10	15,8	18,5	,0	,1	,1	,15
11	36,7	32,6	,0	,1	,1	,21
12	62,4	52,2	,0	,2	,2	,31
13	59,5	52,8	,0	,2	,2	,33
14	55,8	63,5	,0	12,7	12,7	,44
15	68,3	67,4	,0	12,2	12,2	,48
16	46,6	83,7	,0	24,8	24,8	,59
17	69,8	34,3	,0	,0	,0	,24
18	90,4	19,1	,0	,1	,1	,23
19	83,3	35,4	,0	,2	,2	,27
20	47,1	41,0	,0	,2	,2	,24
21	78,9	32,0	,0	,2	,2	,25
22	66,6	69,1	,0	11,8	11,8	,44
23	73,8	50,6	,0	7,4	7,4	,38
24	38,3	53,4	,0	5,2	5,2	,37
25	77,9	44,9	,0	,6	,6	,34
26	65,8	50,0	,0	,3	,3	,32
27	69,8	28,7	,0	,2	,2	,17

*Správa o výsledkoch EČ a PFIČ MS 2019 – slovenský jazyk a slovenská literatúra,
maďarský jazyk a literatúra, ukrajinský jazyk a literatúra*

28	57,8	17,4	,0	,2	,2	,07
29	84,0	25,8	,0	,2	,2	,23
30	39,2	46,6	,0	4,0	4,0	,27
31	76,0	38,2	,0	6,2	6,2	,29
32	61,7	69,1	,0	12,7	12,7	,48
33	84,1	27,0	,0	,1	,1	,23
34	52,8	25,8	,0	,3	,3	,11
35	80,7	39,9	,0	,2	,2	,35
36	38,9	25,8	,0	,2	,2	,13
37	55,4	69,1	,0	,2	,2	,43
38	44,2	85,4	,0	22,6	22,6	,57
39	49,6	75,8	,0	17,7	17,7	,51
40	21,0	12,9	,0	4,8	4,8	,07
41	43,9	24,2	,0	,2	,2	,12
42	66,1	44,9	,0	,4	,4	,32
43	83,3	20,8	,0	,0	,0	,16
44	45,7	42,1	,0	,1	,1	,25
45	77,6	22,5	,0	,2	,2	,18
46	67,3	54,5	,0	16,6	16,6	,43
47	58,5	47,2	,0	6,5	6,5	,29
48	34,2	65,2	,0	25,8	25,8	,48
49	77,2	41,6	,0	,3	,3	,30
50	41,4	50,6	,0	,3	,3	,30
51	40,8	53,9	,0	,2	,2	,30
52	73,8	52,2	,0	,1	,1	,38
53	43,7	53,4	,0	,6	,6	,32
54	68,4	71,3	,0	16,5	16,5	,50
55	70,6	46,1	,0	6,3	6,3	,34
56	77,8	53,4	,0	12,1	12,1	,42
57	71,9	29,2	,0	,2	,2	,17
58	72,9	26,4	,0	,3	,3	,17
59	42,8	-2,2	,0	,3	,3	-,03
60	77,8	35,4	,0	,2	,2	,27
61	61,2	47,2	,0	,4	,4	,33
62	54,6	56,7	4,4	15,4	19,7	,37
63	65,1	69,7	6,8	6,3	13,1	,48
64	68,0	69,7	6,8	5,8	12,7	,52

Z tabuľky sa dá vyčítať, že 29 položiek (45 % testu) má všetky psychometrické parametre vyhovujúce stanoveným kritériám. V teste bolo 7 veľmi ľahkých a 2 veľmi obťažné položky, najľahšia bola úloha č. 18 a najobťažnejšia č. 9. V teste prevládali ľahké a veľmi ľahké položky – 56,2 % z testu.

6.2. OBLASTI TESTU EČ MS z MJL

Tab. 30 Úlohy zaradené do jednotlivých oblastí

Maďarský jazyk a literatúra	Test č. 19 1425
Čítanie s porozumením	1, 6, 9, 10, 17, 18, 28, 33, 41, 42, 43, 47, 49, 57, 58, 59
Lexikológia	23, 24, 50, 56
Sémantika	19, 29, 30
Morfológia	35, 36
Štylistika (sloh)	31, 32, 52, 57, 58
Syntax	20, 40, 51, 53, 55
Fonetika a fonológia	22, 37
Pravopis	8, 39
Jazyk a komunikácia	38
Literárna história	2, 3, 4, 5, 7, 11, 12, 13, 14, 16, 25, 26, 27, 32, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 61, 62, 63, 64
Literárna teória	15, 54, 60, 61, 62

Pri porovnávaní úspešnosti treba brať do úvahy aj počet úloh v jednotlivých oblastiach.

6.2.1. ČÍTANIE S POROZUMENÍM

Priemerná úspešnosť **58,7 %** (gymnáziá 66,7 %, ostatné stredné školy 53,4 %)

Čítanie s porozumením testovalo 16 úloh. Úlohy boli zamerané na pochopenie alebo interpretáciu textu vlastnými slovami, alebo v nich museli žiaci preukázať, ako vedia využiť svoje vedomosti a zručnosti pri získavaní informácií. Špecifickým cieľom úloh bolo interpretovať a analyzovať známy aj neznámy text. Mali testovať myšlienkové operácie – analýza, aplikácia, dedukcia, indukcia, hodnotenie, porozumenie a reprodukcia. V úlohách sme testovali najmä identifikáciu/rozpoznanie a interpretáciu informácie implicitne aj explicitne uvedenej v texte. Úloha č. 9 bola najťažšou úlohou v teste (5,8 %), druhou najťažšou úlohou bola úloha č. 10 (15, 8 %), obe boli v pásme veľmi obťažných položiek a mali nevyhovujúcu rozlišovaciu schopnosť (0,0 % a 18,5 %). Úloha č. 6 bola podľa štatistických ukazovateľov v pásme obťažných položiek (27,4 %) s dostatočnou citlivosťou (33,7 %). V pásme stredne obťažných položiek boli štyri úlohy č. 28 (57,8 %) so slabou rozlišovacou schopnosťou (17,4 %), úloha č. 41 (43,9 %) s takisto slabou rozlišovacou schopnosťou (24,2 %), č. 47 (58,5 %) s vyhovujúcou citlivosťou (47,2 %) a úloha č. 59 (42,8 %), ktorá mala zápornú hodnotu citlivosti (-2,2 %), jej rozlišovacia schopnosť bola kritická. Šesť úloh bolo v pásme ľahkých (č. 1, 17, 42, 49, 57 a 58) a tri (č. 18, 33 a 43) v pásme veľmi ľahkých položiek. Úlohy č. 18, 33, 43, 57, 58 z pásma ľahkých a veľmi ľahkých úloh mali slabú rozlišovaciu schopnosť.

Rozdiely medzi čítaním s porozumením umeleckého, vecného súvislého alebo nesúvislého textu sú z hľadiska žiackej úspešnosti v tejto oblasti zanedbateľné. Žiaci na základe štatistických ukazovateľov zvládli dobre interpretáciu všetkých typov textov.

Najvyššiu úspešnosť zaznamenali žiaci v úlohách zameraných na určenie tvrdení, ktoré vyplývajú z textu ukážky explicitne, na porozumenie myšlienky textu a orientáciu v texte. Aj v úlohách vyžadujúcich si náročnejšie myšlienkové operácie, v ktorých bolo nutné interpretovať a obsahovo analyzovať text, žiaci preukázali zručnosti na dobrej úrovni.

V našej analýze budeme interpretovať úlohy na základe štatistických ukazovateľov. Poukážeme najmä na ich obťažnosť a citlivosť.

Najobťažnejšou úlohou (5,8 %) tejto oblasti bola úloha s výberom odpovede č. 9. Žiaci mali preukázať porozumenie básnického textu a identifikovať, na čo sa básnik odvolával v prvej strofe básne.

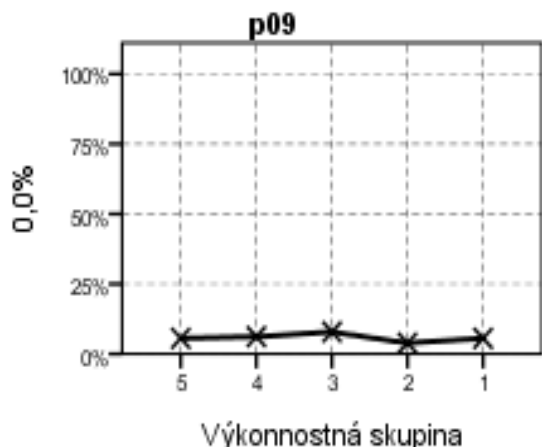
9. Döntse el, hogy mire utalt a költő a 2. számú idézet első versszakában!

- (A) Aggódik, hogy a magyarság nem tudatosítja a saját nemzetét vesztét.
- (B) Kérdőre vonja a nemességet, hogy miért ostorozza kegyetlenül a nemzetet.
- (C) Kétségbeesik, hogy a régi dicsőség a nemzet fejébe száll, és mindent elveszít.
- (D) Felháborodik, hogy a mai magyarság bűnhődik az Árpád idején elkövetett tettekért.

Tab. 31 Analýza distraktorov položky č. 9 s výberom odpovede

		A09	B09	C09	D09	X09
1	P. Bis.	,31	-,25	-,04	-,17	-,07
2	p	,76	,09	,06	,10	,00
3	N	674,00	77,00	52,00	87,00	2,00

Z analýzy distraktorov vyplýva, že správnu odpoveď C si zvolilo najmenej žiakov. Distraktory boli atraktívnejšie ako správna odpoveď. Distraktor A si volila väčšina žiakov. Ten má kladnú hodnotu *P. Bis.*, volili si ho aj žiaci v teste úspešní. Distraktory B a D majú zápornú hodnotu *P. Bis.*, volili si ho žiaci v teste menej úspešní.

Obr. 34 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

Z grafu možno vyčítať, že položka patrila medzi veľmi obťažné úlohy s kritickou citlivosťou, nerozlíšila žiakov výkonnostných skupín. Tretia výkonnostná skupina dosiahla najlepšie výsledky. Úloha bola nastavená ako úloha ľahká, išlo o porozumenie textu, báseň na hodinách rozoberali. Autor aj dielo *Berzsenyi Dániel – A magyarokhoz* je v cieľových požiadavkách, ktoré sa odvolávajú na ŠVP. Žiaci neprečítali text s dostatočným porozumením.

K tomu istému textu sa viaže úloha s výberom odpovede č. 10, ktorá tiež vyšla ako veľmi obťažná (15,8 %). Úlohou žiakov bolo z predposlednej strofy básne vyrozumiť, na ktorú rozhodujúcu udalosť autor poukazuje.

10. Állapítsa meg, hogy milyen meghatározó körülményre mutat rá Berzsenyi a 2. számú idézet utolsó előtti versszakában!

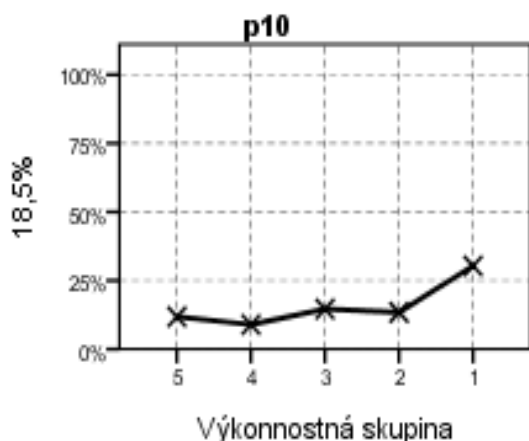
- (A) Más erkölcsök uralkodtak a régi magyarság körében.
- (B) Más volt régen az ellenség, könnyebb volt akkor ellene küzdeni.
- (C) Más népekkel kötött szövetség révén győzött régen Árpád és Hunyadi.
- (D) Más magatartás jellemezte régen a magyarokat, számukra a harc volt az első.

Tab. 32 Analýza distraktorov položky č. 10 s výberom odpovede

		A10	B10	C10	D10	X10
1	P. Bis.	,15	-,03	-,22	,13	-,02
2	p	,16	,03	,53	,28	,00
3	N	141,00	25,00	471,00	254,00	1,00

Z analýzy distraktorov vyplýva, že správnu odpoveď A si volilo menej žiakov, ako distraktor D, ktorý má kladnú hodnotu *P. Bis.*, volili si ho aj žiaci v teste úspešní. Distraktor C bol

atraktívny pre najvyšší počet žiakov. Možnosti C a D majú zápornú hodnotu *P. Bis.*, volili si ich žiaci v teste prevažne menej úspešní.

Obr. 35 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

Graf poukazuje na nedostatočnú rozlišovaciu schopnosť úlohy (18,5 %). Žiaci piatej výkonnostnej skupiny dosiahli lepšie výsledky ako žiaci štvrtej výkonnostnej skupiny. Medzi štvrtou a treťou výkonnostnou skupinou graf mierne stúpa. Výrazne je rozlíšená len prvá výkonnostná skupina od druhej, ale aj najlepší žiaci dosiahli slabý výsledok napriek tomu, že išlo o známe dielo.

Medzi stredne ťažné úlohy patrila úloha s výberom odpovedí č. 59 (42,8 %), v ktorej mali žiaci identifikovať význam slova *Ma* z posledného dvojveršia, vychádzajúc z kontextu celej básne.

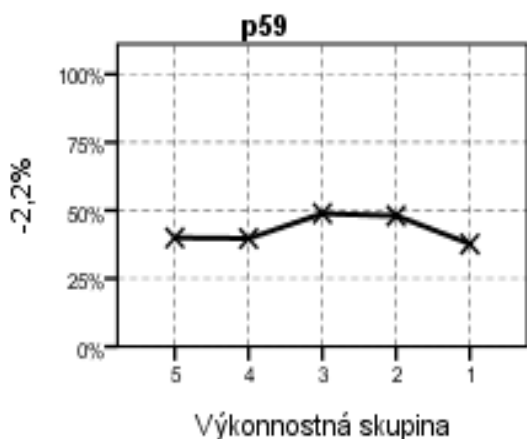
- 59.** Az egész költemény gondolatiságát követve döntse el, hogy a *Tiszai csönd* című vers utolsó két sorában olvasható „*Ma*” szó az alábbi lehetőségek közül
- (A) Mára az álom elszállt, csak az üres kikötők látványa maradt meg számára.
 - (B) Ez csak egy ideiglenes helyzet, állapot, amely akár holnap is megváltozhat.
 - (C) Ez a kegyetlen valóság, ahol ma már nincs helye a romantikus álmodozásnak.
 - (D) Mára semmi sem maradt a hangulatos Tisza-partból, csak a korhadó hajók képe.

Tab. 33 Analýza distraktorov položky č. 59 s výberom odpovede

		A59	B59	C59	D59	X59
1	P. Bis.	-,11	-,03	,18	-,10	,01
2	p	,16	,43	,30	,10	,00
3	N	145,00	382,00	272,00	90,00	3,00

Správnu odpoveď B si volilo najviac žiakov, ale záporná hodnota *P. Bis.* dokazuje, že si ju volili žiaci v teste menej úspešní. Distraktor C bol atraktívny pre žiakov v teste úspešnejších,

má kladnú hodnotu *P. Bis.* Distraktory A a D majú zápornú hodnotu *P. Bis.*, volili si ich žiaci v teste menej úspešní.

Obr. 36 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

Z grafu možno vyčítať, že položka patrila medzi stredne obťažné úlohy s kritickou zápornou citlivosťou, nerozlíšila žiakov výkonnostných skupín. Tretia a druhá výkonnostná skupina dosiahla najlepšie výsledky. Prvá výkonnostná skupina klesla na úroveň štvrtej a piatej výkonnostnej skupiny. Úloha bola nastavená ako úloha ľahká, išlo o porozumenie textu, báseň na hodinách rozoberali. Autor aj dielo *Juhász Gyula – Tiszai csönd* je v cieľových požiadavkách, ktoré sa odvolávajú na ŠVP. Žiaci si neprečítali text s dostatočným porozumením.

K tomuto básnickému textu sa viažu aj úlohy s výberom odpovede na čítanie s porozumením č. 57 a 58, ktoré boli pre žiakov ľahké (71,9 % a 72,9 %), preto ich aj slabo rozlišovali.

6.2.2. JAZYKOVÁ ZLOŽKA

Priemerná úspešnosť **59,1 %** (gymnaziá 70,2 %, SOŠ 51,3 % a SŠŠ 70,7 %)

Podrobnú analýzu a interpretáciu jazykových oblastí neuvádzame vzhľadom na malý počet úloh. Išlo väčšinou o úlohy s dobrou rozlišovacou schopnosťou a s uspokojivými výsledkami. Prinášame len ich výsledky.

V **lexikológii** (4 úlohy) špecifickým cieľom úloh bolo aplikovať vedomosti z lexikológie. Mali testovať myšlienkové operácie – analýza a tvorba. Úloha č. 24 bola ešte v pásme obťažných úloh (38,3 %), úloha č. 50 bola v pásme stredne ťažkých úloh (41,4 %), úlohy č 23 a 56 boli v pásme ľahkých položiek (73,8 % a 77,8 %). Všetky úlohy z lexikológie mali dobrú rozlišovaciu schopnosť (53,4 %, 50,6 %, 50,6 %, 53,4 %).

Priemerná úspešnosť v lexikológii bola **57,4** percentná. Žiaci gymnázií dosiahli priemernú úspešnosť 70,4 percenta, SOŠ 48,2 percenta a SŠŠ 80,3 %.

V **morfológii** (2 úlohy) špecifickým cieľom úloh bolo aplikovať vedomosti z morfológie, testovali myšlienkové operácie – aplikácia a analýza. Úloha č. 36 bola ešte v pásme obťažných úloh (38,9 %) so slabšou rozlišovacou schopnosťou a úloha č. 35 sa už ocitla v pásme veľmi ľahkých (80,7 %) s vyhovujúcou citlivosťou.

Priemerná úspešnosť v morfológii bola **58,3** percentná. Žiaci gymnázií dosiahli priemernú úspešnosť 65,2 percenta, žiaci SOŠ 53,3 percenta a SŠŠ 78,9 %.

V **štylistike (5 úloh)** špecifickým cieľom bolo aplikovať vedomosti zo štylistiky, testovali myšlienkové operácie – indukcia, syntéza a porovnávanie. Všetky úlohy (č. 31, 32, 52, 57, 58) sa nachádzajú v pásme ľahkých úloh (76,0 %, 61,7 %, 73,8 %, 71,9 %, 72,9 %), Úlohy č. 57 a 58, ktoré boli viazané aj na čítanie s porozumením mali slabšiu rozlišovaciu schopnosť (29,2 % a 26,4 %), ostatné úlohy majú dobrú citlivosť (38,2 %, 69,1 %, 52,2 %).

Priemerná úspešnosť v štylistike bola **70,4** percenta. Žiaci gymnázií dosiahli priemernú úspešnosť 82,1 percenta, žiaci SOŠ 62,5 percenta a SŠŠ 69,5 percenta.

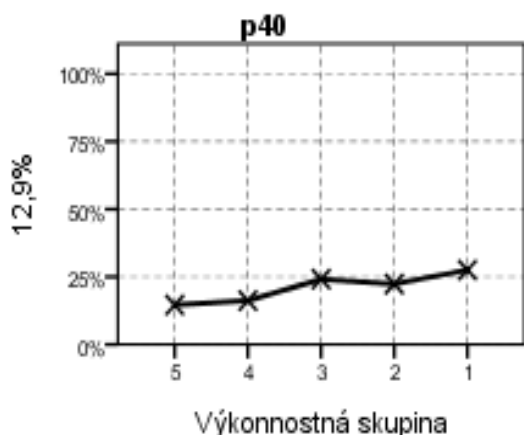
Syntax overovalo päť úloh, špecifickým cieľom úloh bolo aplikovať vedomosti zo syntaxe. Testovali myšlienkové operácie – analýza a aplikácia. Podľa štatistických ukazovateľov úloha č. 40 bola v pásme obťažných položiek (21,0 %) s nedostatočnou rozlišovacou schopnosťou (12,9 %). Úlohy č. 20, 51 a 53 boli v pásme stredne obťažných položiek (47,1 %, 40,8 % a 43,7 %) s dobrou rozlišovacou schopnosťou (41,0 %, 53,9 % a 53,4 %). Úloha č. 55 bola v pásme ľahkých úloh (70,6 %) s dobrou rozlišovacou schopnosťou (46,1 %).

Na analýzu sme vybrali úlohu č. 40, ktorá patrila medzi obťažné položky (21,0 %). Úloha s krátkou odpoveďou overovala vetné členy.

40. Írja ki az állítmányt az 5. számú idézet alábbi mondatából!

Az írásbeli vizsgán a vizsgázóknak egy központi feladatsort kell megoldaniuk.

Správna odpoveď: kell

Obr. 37 Distribúcia úspešnosti a citlivosti

Dosiahnutá hodnota citlivosti je nevyhovujúca, úloha takmer nerozlišuje medzi najslabšími skupinami, stúpajúcu tendenciu má medzi štvrtou a treťou, medzi druhou a prvou výkonnostnou skupinou je stúpanie veľmi mierne.

Priemerná úspešnosť v syntaxi bola **43,4** percentná. Úspešnejší boli žiaci gymnázií s priemernou úspešnosťou 53,4 percenta, žiaci SOŠ dosiahli priemernú úspešnosť iba 36,6 percenta a žiaci SŠŠ úspešnosť 47,4 percenta.

V oblasti **pravopis** (2 úlohy) špecifickým cieľom úloh bolo aplikovať vedomosti z ortografie. Testovali myšlienkové operácie – dedukcia a indukcia. Úloha č 39 bola v pásme stredne obťažných úloh (49,6 %) a mala výbornú citlivosť (75,8 %). Úloha č 8 bola v pásme ľahkých úloh (69,3 %) a mala dobrú rozlišovaciu schopnosť (46,6 %).

Priemerná úspešnosť v pravopise bola **59,0** percentná. Úspešnejší boli žiaci gymnázií s priemernou úspešnosťou 76,6 percenta, žiaci SOŠ dosiahli priemernú úspešnosť 47,1 percenta a SŠŠ 60,5 %.

Zvukovú stránku jazyka overovali dve úlohy. Špecifickým cieľom úloh bolo aplikovať vedomosti z fonetiky. Testovali myšlienkovú operáciu – aplikácia a analýza. Úlohy skúšali pravidlá výslovnosti spoluhláskových skupín a spodobovanie. Podľa štatistických výsledkov bola úloha č. 37 v pásme stredne ťažkých úloh (55,4 %) a úloha č. 22 v pásme ľahkých úloh (66,6 %). Obe úlohy dosiahli výbornú rozlišovaciu schopnosť (69,1 %).

Priemerná úspešnosť v zvukovej stránke jazyka bola **60,7** percentná. Úspešnejší boli žiaci gymnázií s priemernou úspešnosťou 74,6 percenta, žiaci SOŠ dosiahli priemernú úspešnosť 50,7 percenta a SŠŠ 89,5 percenta.

Sémantiku overovali tri úlohy. Ich špecifickým cieľom bolo aplikovať vedomosti zo sémantiky. Testovali myšlienkové operácie – aplikácia, dedukcia a syntéza. Úloha č. 30 bola na hranici obťažnej a stredne obťažnej úlohy (39,2 %) s dobrou citlivosťou (46,6 %). Úlohy č. 19 a 29 boli v pásme veľmi ľahkých (83,3 % a 84,0 %). Dostatočnú rozlišovaciu schopnosť (35,4 %) mala len úloha č. 19. Úloha č. 29 mala nedostatočnú citlivosť (25,8 %).

Priemerná úspešnosť v sémantike bola **68,1** percentná. Úspešnejší boli žiaci gymnázií s priemernou úspešnosťou 74,4 percenta, žiaci SOŠ dosiahli priemernú úspešnosť 63,5 percenta a žiaci SŠŠ úspešnosť 87,7 %.

Oblasti **jazyk a komunikácia** sa venovala úloha s krátkou odpoveďou č. 38, v ktorej mali žiaci aplikovať svoje vedomosti o jazykových typoch. Úloha bola v pásme stredne obťažných úloh (44,2 %) a mala výbornú rozlišovaciu schopnosť (85,4 %). Úlohu vynechalo a neriešilo 22,6 % žiakov.

6.2.3. LITERÁRNA ZLOŽKA

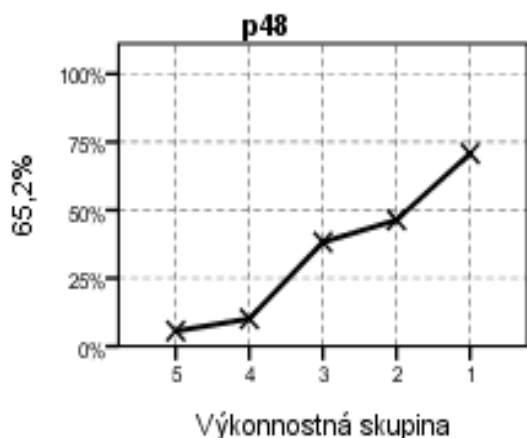
Priemerná úspešnosť **63,0 %** (gymnázia 75,9 %, SOŠ 54,2 % a SŠŠ 68,0 %)

V oblasti **literárna história** (24 úloh) špecifickým cieľom úloh bolo aplikovať vedomosti z dejín literatúry. Mali testovať myšlienkové operácie – analýza, aplikácia, dedukcia, porozumenie, syntéza a určovanie. V pásme obťažných úloh bola len jedna úloha č. 48 (34,2 %) s dobrou rozlišovacou schopnosťou (65,2 %). Medzi stredne obťažné položky patrilo deväť úloh (č. 5, 7, 11, 13, 14, 16, 44, 47, 62), všetky úlohy mali dobrú rozlišovaciu schopnosť. Úloha č. 16 mala vynechanosť a neriešenosť 24,8 %. Dvanásť úloh (č. 2, 3, 12, 25, 26, 27, 32, 45, 46, 61, 63, 64) patrilo medzi ľahké úlohy s vyhovujúcou citlivosťou, len úlohy č. 2 (25,8 %), 27 (28,7 %) a 45 (22,5 %) mali slabšiu rozlišovaciu schopnosť. Úlohy č. 4 a 43 patrili medzi veľmi ľahké úlohy (88,0 % a 83,3 %), so slabšou citlivosťou (29,2 % a 20,8 %).

Vzhľadom na dobré štatistické výsledky úloh z teórie literatúry budeme interpretovať len úlohu s krátkou odpoveďou č. 48, ktorá vyšla ako ťažká (34,2 %) a mala najväčšiu vynechanosť a neriešenosť v celom teste (25,8 %). Úlohou žiakov bolo pomenovať autora ruského realizmu a názov jeho niekoľko sto stranového diela, v ktorom sa dočítame o Napoleonovej porážke.

48 Nevezze meg azt a 19. századi orosz realista író és több száz oldalas regényének címét, amelyben Napóleon vesztes oroszországi hadjáratáról olvashatunk!

Správna odpoveď: Lev Tolsztoj: Háború és béke

Obr. 38 Distribúcia úspešnosti a citlivosť

Z grafu vidno, že citlivosť úlohy je dostatočná, úloha dobre rozlíšila žiakov.

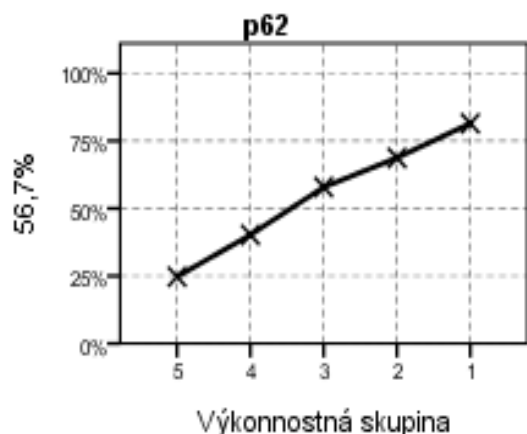
Priemerná úspešnosť v literárnej histórii bola **61,9** percentná. Úspešnejší boli žiaci gymnázií s priemernou úspešnosťou 74,6 percenta, žiaci SOŠ dosiahli priemernú úspešnosť 53,2 percenta, žiaci SŠŠ úspešnosť 68,9 percenta.

Špecifickým cieľom úloh **literárnej teórie** (5 úloh) bolo aplikovať vedomosti z teórie literatúry. Mali testovať myšlienkové operácie – aplikácia, indukcia, dedukcia a určovanie. Úloha č. 62, ktorá overovala aj literárnu históriu patrila medzi stredne obťažné položky (54,6 %). Úlohy č 15, 54, 60 a 61 boli v pásme ľahkých úloh (68,3 %, 68,4 %, 77,8 % a 61,2 %). Všetky úlohy mali vyhovujúcu citlivosť a dobre rozlíšili žiakov.

Stredne obťažná úloha s krátkou odpoveďou č. 62 overovala vedomosti z dejín a teórie literatúry. Žiaci mali určiť druh básne, v ktorej básnik opisuje krásy prírody.

62. Nevezze meg Juhász Gyula egyik kedvelt verstípusát, amelyben – ahogy Petőfi is tette *Az Alföld* című versében – leírja a természet szépségét, nyugalmat, miként az a 8. számú idézetben szintén látható!

Správna odpoveď: tájvers / tájköltészet / tájleíró költemény

Obr. 39 Distribúcia úspešnosti a citlivosti

Citlivosť úlohy je vyhovujúca, úloha dobre rozlišuje jednotlivé výkonnostné skupiny.

Priemerná úspešnosť v literárnej teórii bola **67,0** percentná. Úspešnejší boli žiaci gymnázií s priemernou úspešnosťou 80,3 percenta, žiaci SOŠ dosiahli priemernú úspešnosť 57,9 percenta a SŠŠ 67,4 percenta.

Po vyhodnotení testu konštatujeme, že test bol pre danú populáciu žiakov ľahký, dosiahli v ňom dobré výsledky. Žiaci gymnázií sú vo všetkých oblastiach testu úspešnejší ako žiaci ostatných stredných škôl.

Tab. 34 Úspešnosť žiakov podľa druhu školy v jednotlivých oblastiach

MJL	Priemer		
	Druh školy		
	GYM	SOŠ	spolu
Čítanie s porozumením	66,7	53,4	58,7
Jazyková zložka	70,2	51,3	59,1
Zvuková stránka jazyka	74,6	50,7	60,7
Pravopis	76,6	47,1	59,0
Lexikológia	70,4	63,5	57,4
Morfológia	65,2	53,3	58,3
Syntax	53,4	36,6	43,4
Sémantika	74,4	63,5	68,1
Štylistika	82,1	62,5	70,4
Literárna zložka	75,9	54,2	63,0
Literárna história	74,6	53,2	61,9
Literárna teória	80,3	57,9	67,0

Pri testovaní MS 2019 sme zaznamenali v porovnaní s MS 2018 nižšiu úspešnosť v čítaní s porozumením, v lexikológii, syntaxi a sémantike. Výraznejšie vyššiu úspešnosť zaznamenali úlohy z literárnej teórie, zo syntaxe a štylistiky. Aj v ostatných oblastiach sme zaznamenali vyššiu úspešnosť. Treba ale ešte raz zdôrazniť, že pri porovnávaní úspešnosti treba brať do úvahy počet úloh v jednotlivých oblastiach a ich kognitívne úrovne, ktoré nie sú konštantné.

7. VYHODNOTENIE PFIČ MS z MJL

7.1. VÝBER TÉM

V riadnom termíne PFIČ MS z MJL písalo **1 741** žiakov zo **60** škôl. Priemerná úspešnosť PFIČ MS bola **67,6** %.

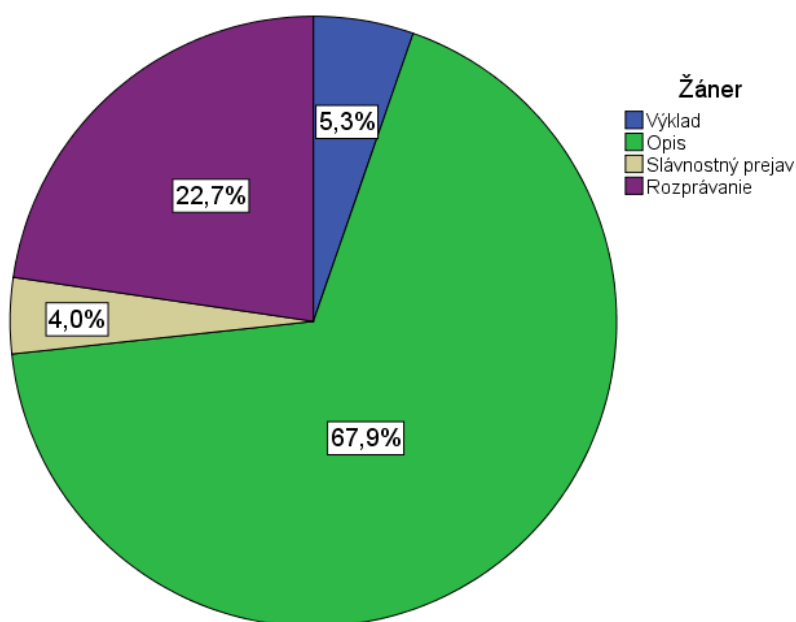
Žiaci gymnázií dosiahli priemernú úspešnosť 77,3 %, žiaci SOŠ 61,3 % a žiaci strednej športovej školy 52,1 %. Rozdiel medzi úspešnosťou žiakov gymnázií a SOŠ bol stredne vecne významný. Výsledky žiakov stredných športových škôl pre ich nízky počet neporovnávame.

Témy PFIČ MS 2019

1. A tolerancia határai	(Értekezés a társadalmi feszültségekről s azok megoldási lehetőségeiről)
Hranice tolerancie	(Výklad o napätí v spoločnosti, možnosti jeho riešenia)
2. Álmaim otthona	(Leírás)
Domov mojich snov	(Opis)
3. „Mi dolgunk a világon?”	Vörösmarty Mihály: Gondolatok a könyvtárban
(Szónoki beszéd – Egy szlovákiai magyar fiatal feladatai, céljai Európa szívében)	
„Akú úlohu máme vo svete?”	Vörösmarty Mihály: Myšlienky v knižnici
(Slávnostný prejav – Úloha maďarskej mládeže na Slovensku, jej ciele v srdci Európy)	
4. Találkozásom az irodalommal	(Elbeszélés arról, hogyan váltam olvasóvá)
Moje stretnutie s literatúrou	(Rozprávanie o tom, ako sa stal/stala zo mňa čitateľ/čitateľka)

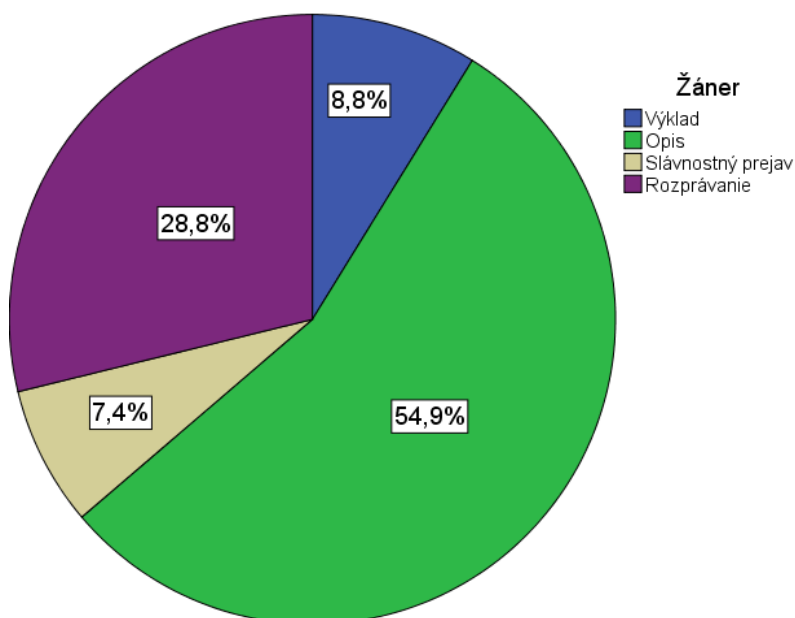
Tab. 35 Výber tém PFIČ MS z MJL

	Početnosť	%
Výklad	93	5,3
Opis	1183	67,9
Slávnostný prejav	70	4,0
Rozprávanie	395	22,7
Spolu	1741	100,0

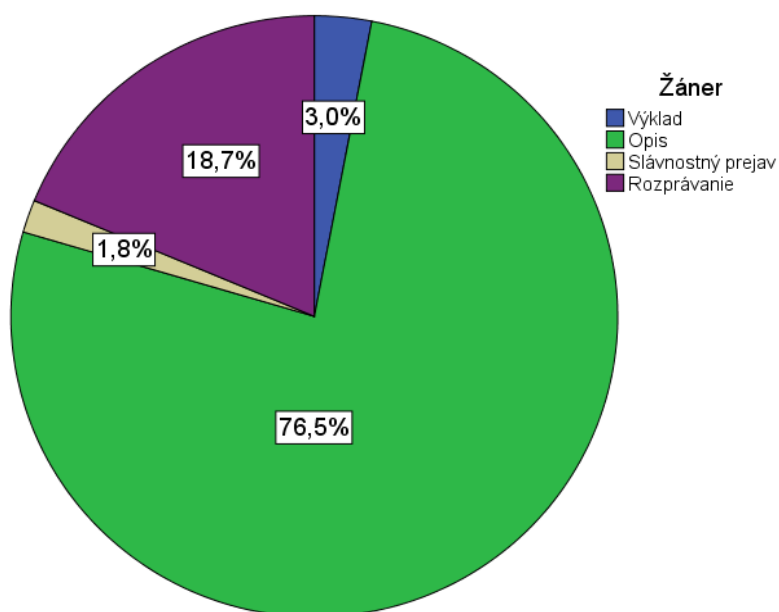

Obr. 40 Pomerné zastúpenie jednotlivých tém PFIČ MS z MJL

Najčastejšie si žiaci vybrali opis (67,9 %), najmenej slávnostný prejav (4,0 %). Na gymnáziách aj SOŠ si žiaci vybrali najviac opis, nasleduje rozprávanie a výklad. Najmenšie zastúpenie má slávnostný prejav.

Obr. 41 Výber tém PFIČ MS z MJL podľa druhu školy – gymnáziá

Obr. 42 Výber tém PFIČ MS z MJL podľa druhu školy – SOŠ a konzervatóriá

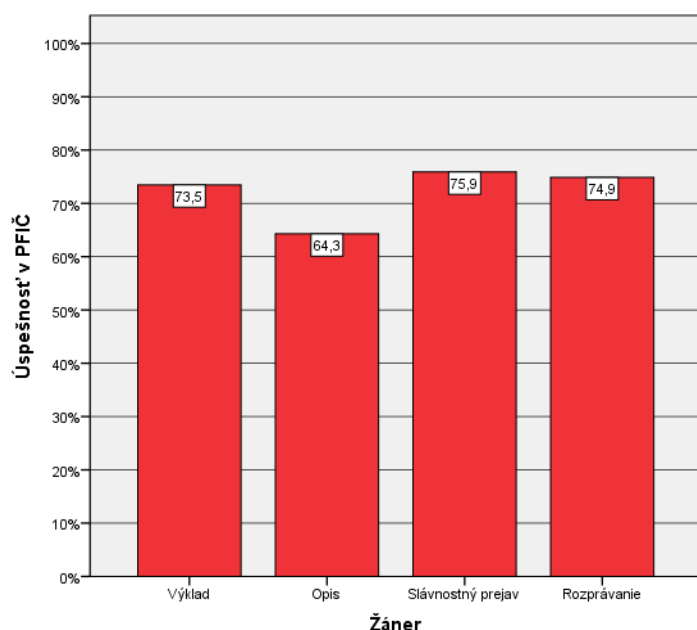
7.2. ÚSPEŠNOSŤ PFIČ MS

Pri analýze PFIČ MS nás zaujímalo, či výber témy ovplyvňuje jej úspešnosť.

V nasledujúcej tabuľke uvádzame úspešnosť jednotlivých tém/žánrov.

Tab. 36 Úspešnosť PFIČ MS z MJL podľa tém/žánru

Téma/žáner	N	Priemer
Výklad	93	73,5
Opis	1183	64,3
Slávnostný prejav	70	75,9
Rozprávanie	395	74,9
Spolu	1741	67,6

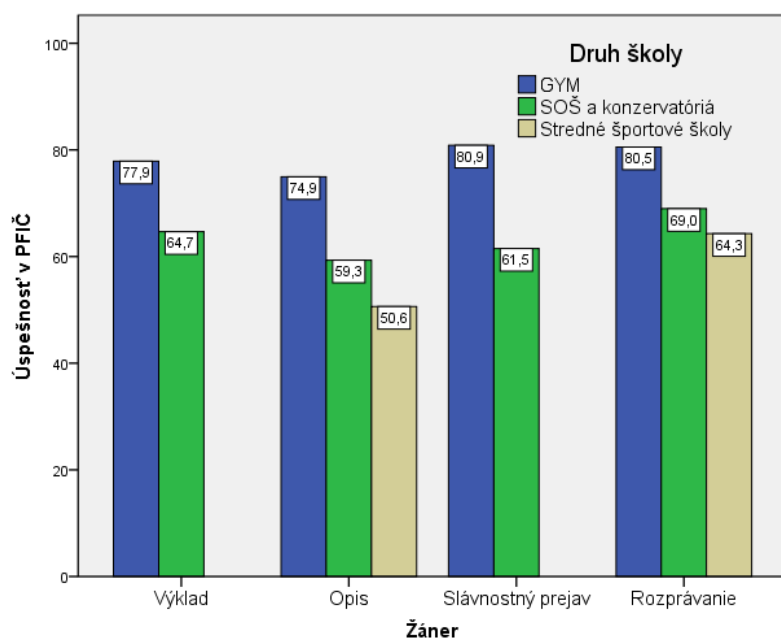
Obr. 43 Úspešnosť podľa tém PFIČ MS MJL

Najvyššiu úspešnosť dosiahli žiaci v slávnostnom prejave. Vo výklade a rozprávaní dosiahli porovnateľné výsledky. Najslabšie výsledky dosiahli v opise.

V nasledujúcej tabuľke je úspešnosť žiakov gymnázií a stredných odborných škôl a konzervatórií podľa zvolenej témy.

Tab. 37 Úspešnosť PFIČ MS podľa druhu školy (v %)

Téma/žáner	Druh školy	N	Úspešnosť
Úvaha	GYM	62	77,9
	SOŠ a konzervatóriá	31	64,7
	Spolu	93	73,5
Opis	GYM	385	74,9
	SOŠ a konzervatóriá	781	59,3
	Stredné športové školy	17	50,6
	Spolu	1183	64,3
Slávnostný prejav	GYM	52	80,9
	SOŠ a konzervatóriá	18	61,5
	Spolu	70	75,9
Rozprávanie	GYM	202	80,5
	SOŠ a konzervatóriá	191	69,0
	Stredné športové školy	2	64,3
	Spolu	395	74,9

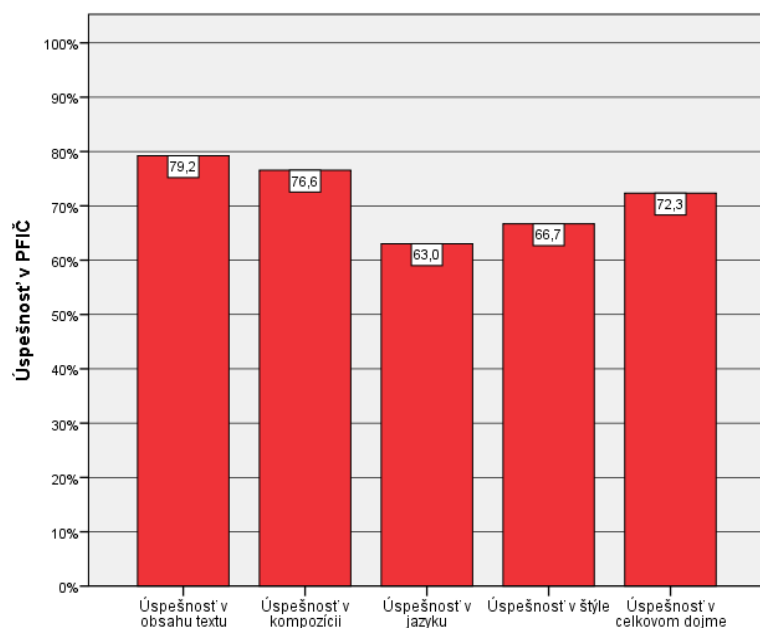

Obr. 44 Úspešnosť PFIČ podľa druhu školy

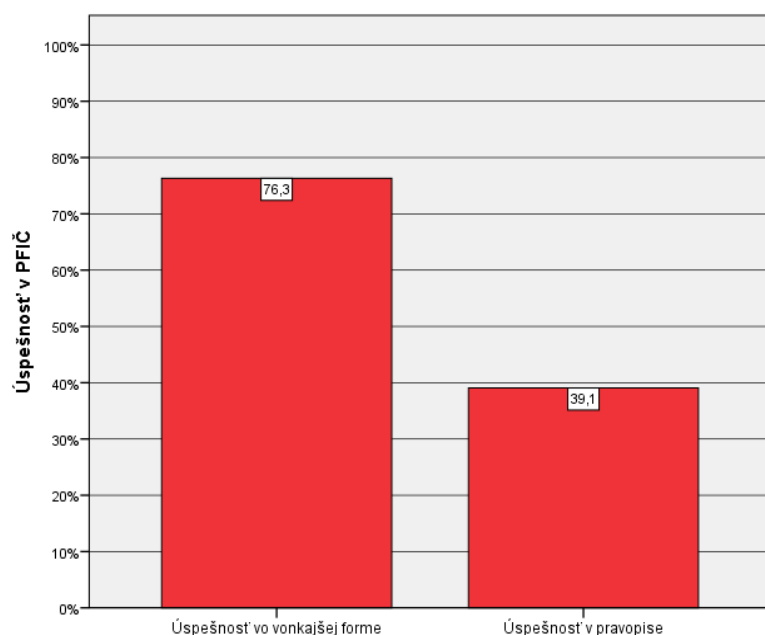
Výsledky žiakov gymnázií boli vo všetkých témach lepšie ako výsledky žiakov stredných odborných škôl na úrovni strednej vecnej signifikancie. Rozdiely žiakov strednej športovej školy pre ich nízky počet neinterpretujeme.

Tab. 38 Úspešnosť PFIČ v častiach a celku (%)

Úspešnosť vo vonkajšej forme	Úspešnosť v obsahu textu	Úspešnosť v kompozícii	Úspešnosť v jazyku	Úspešnosť v pravopise	Úspešnosť v štýle	Úspešnosť v celkovom dojme	Celková úspešnosť PFIČ MS
76,3	79,2	76,6	63,0	39,1	66,7	72,3	67,6

Obr. 45 Úspešnosť PFIČ MS v častiach a celková úspešnosť

Obr. 46 Úspešnosť PFIČ MS v častiach a celková úspešnosť

Najlepšie výsledky dosiahli žiaci v obsahu, v kompozícii, vo vonkajšej forme, v celkovom dojme. V štýle a jazykovej stránke textu dosiahli nižšie hodnotenie. Opäť musíme konštatovať, že v pravopise žiaci dosahujú najslabšie výsledky, 39,1 % je oproti ostatným častiam málo. Pravopis je najslabším článkom PFIČ MS. Mnohí žiaci ho neovládajú, hodnotenie pravopisu nerozlišuje dobrých žiakov od slabých, rezervy majú všetci.

Vo všetkých častiach písomnej práce lepšie hodnotenie dosiahli žiaci gymnázií. Najslabšie výsledky aj gymnazisti dosiahli v pravopise. Rozdiely medzi žiakmi rozdelenými podľa druhu školy boli v každej oblasti približne rovnaké. V tabuľke je priemerný počet bodov dosiahnutý v jednotlivých oblastiach (v %).

Tab. 39 Úspešnosť žiakov v častiach a celku podľa druhu školy

Druh školy	Úspešnosť vo vonkajšej forme	Úspešnosť v obsahu textu	Úspešnosť v kompozícii	Úspešnosť v jazyku	Úspešnosť v pravopise	Úspešnosť v štýle	Úspešnosť v celkovom dojme	Celková úspešnosť PFIČ MS
GYM	84,0	86,2	84,6	73,2	54,5	76,6	81,6	77,3
SOŠ a konz.	71,4	74,6	71,4	56,4	28,3	60,3	66,5	61,3
SŠŠ	57,9	73,3	53,9	42,1	50,0	42,1	44,7	52,1
Spolu	76,3	79,2	76,6	63,0	39,1	66,7	72,3	67,6

Najlepšie výsledky dosiahli žiaci gymnázií aj SOŠ v obsahu textu, nasledovali kompozícia, vonkajšia forma, celkový, dojem, štýl a jazyk. Najhoršie výsledky dosiahli žiaci oboch druhov škôl v pravopise.

Priemerná úspešnosť PFIČ MS bola **67,6 %**, žiaci gymnázií dosiahli priemernú úspešnosť 77,3 percenta, žiaci SOŠ 61,3 percenta a žiaci SŠŠ 52,1 %. Rozdiel medzi žiakmi gymnázií a SOŠ bol stredne vecne významný.

Hranicu viac ako 25 %, ktorá je podmienkou úspešného zvládnutia PFIČ MS, nedosiahli 4 žiaci, čo predstavuje 0,2 % z celkového počtu testovaných žiakov v riadnom termíne. Podiel žiakov, ktorí nespĺnili obidve podmienky pre úspešné vykonanie MS bol 0,1 %.

8. VÝSLEDKY TESTU EČ MS z UJL

Do testovania v predmete UJL sa zapojilo **16** žiakov z jedného štátneho gymnázia s vyučovacím jazykom ukrajinským v Prešovskom kraji. Žiaci test písali len v papierovej forme.

8.1. ÚSPEŠNOSŤ TESTU EČ MS z UJL

V teste EČ z UJL dosiahli žiaci priemernú úspešnosť **70,1** percenta. Dvaja žiaci dosiahli maximálnu úspešnosť 81,3 percenta, jeden žiak dosiahol minimálnu úspešnosť 57,8 percenta.

Tab. 40 Výsledné psychometrické charakteristiky percentuálnej úspešnosti testu

	Test UJL
Počet testovaných žiakov	16
Maximum	81, 3%
Minimum	57,8 %
Úspešnosť	70,1 %
Štandardná odchýlka	6,7
Štandardná chyba priemernej úspešnosti	1,7
Cronbachovo alfa	0,62
Štandardná chyba merania pre úspešnosť	4,2

Test EČ MS z UJL bol pre testovanú populáciu ľahký.

Úspešnosť viac ako 33 %, ktorá je podmienkou úspešného zvládnutia testu EČ MS, dosiahli všetci žiaci.

V nasledujúcej tabuľke uvádzame prepojenie úspešnosti a percentilu.

Tab. 41 Prepojenie úspešnosti a percentilu

	Úspešnosť	Percentil	Počet žiakov
1	57,8	,0	1
2	60,9	6,3	1
3	64,1	12,5	2
4	65,6	25,0	1
5	67,2	31,3	2
6	70,3	43,8	1
7	71,9	50,0	1
8	73,4	56,3	4
9	76,6	81,3	1
10	81,3	87,5	2

Pre malý počet žiakov ostatné výsledky a položkovú analýzu testu EČ z UJL neinterpretujeme.

9. VYHODNOTENIE PFIČ MS z UJL

9.1. VÝBER TÉM

PFIČ MS z UJL písalo 16 žiakov z jednej školy. Úspešnosť PFIČ MS z UJL bola **64,3** percenta.

Témy PFIČ MS 2019

1. Великі особистості та значення їх діяльності для історії і культури народів
(Дискусійний внесок)
Velké osobnosti a význam ich práce pre históriu a kultúru národov
(Diskusný príspevok)
2. „Ось так воно й виходить: коли хтось високо злетить, то неодмінно низько сяде.“
Михайло Стельмах
(Розповідь)
„Takto už býva: keď ktosi vysoko vyletí, určite nízko padne.“
Mychajlo Stel'mach
(Rozprávanie)
3. Ми за чисте довкілля!
My sme za čisté okolie!
(Урочиста промова)
(Slávnostný príhovor)
4. Я і Словаччина в майбутньому
Ja a Slovensko v budúcnosti
(Роздум)
(Úvaha)

Tab. 42 Výber tém PFIČ MS z UJL

		N	N %
Žáner	Diskusný príspevok	2	12,5 %
	Rozprávanie	5	31,3 %
	Slávnostný príhovor	9	56,3 %
	Úvaha	0	0,0 %
	Spolu	16	100,0 %

Najviac žiakov si vybralo slávnostný príhovor (56,3 %), najmenej diskusný príspevok (12,5 %). Úvahu si nevybral ani jeden žiak.

9.2. ÚSPEŠNOSŤ PFIČ MS

Pri analýze PFIČ nás zaujímalo, či výber témy ovplyvňuje jej úspešnosť. Nasledujúca tabuľka a graf prinášajú úspešnosť žiakov v jednotlivých témach PFIČ MS.

Tab. 43 Úspešnosť podľa tém

Žáner	N	Priemer	SE
Diskusný príspevok	2	76,8	12,5
Rozprávanie	5	62,9	10,5
Slávnostný príhovor	9	62,3	7,8
Spolu	16	64,3	5,5

Tab. 44 Úspešnosť PFIČ v častiach a celku (v %)

Úspešnosť vo vonkajšej forme	Úspešnosť v obsahu textu	Úspešnosť v kompozícii	Úspešnosť v jazyku	Úspešnosť v pravopise	Úspešnosť v štýle	Úspešnosť v celkovom dojme	Celková úspešnosť PFIČ
64,1	73,4	79,7	53,1	31,3	81,3	67,2	64,3

Najlepšie výsledky dosiahli žiaci v štýle, kompozícii, obsahu textu, celkovom dojme a vonkajšej forme. V jazyku dosiahli priemerné hodnotenie 53,1 percenta. Musíme konštatovať, že v pravopise žiaci dosahujú slabé výsledky, 31,3 percenta je v porovnaní s úspešnosťou v ostatných častiach veľmi nízka. Pravopis je najslabším článkom PFIČ. Mnohí žiaci ho neovládajú, hodnotenie pravopisu nerozlišuje dobrých žiakov od slabých, rezervy majú všetci.

Hranicu viac ako 25 %, ktorá je podmienkou úspešného zvládnutia PFIČ MS, nedosiahol 1 žiak, čo predstavuje 6,3 % z celkového počtu testovaných žiakov v riadnom termíne. Nebol testovaný žiak, ktorý by nesplnil obidve podmienky pre úspešné vykonanie MS z UJL.

10. ZÁVER

Na výsledky riešenia testov EČ MS zo SJSL, MJL a UJL sa môžeme pozerat' z hľadiska kvality výkonu žiakov, ako aj z hľadiska kvality meracieho nástroja – testu, pričom tieto dva aspekty sú navzájom prepojené.

Do testovania v predmete slovenský jazyk a slovenská literatúra sa zapojilo **1 756** žiakov zo **60** škôl. Najviac škôl bolo z Nitrianskeho a Trnavského kraja, najmenej z Bratislavského kraja. Štátne školy z celkového počtu tvorili 75,0 percent, súkromné školy 16,7 percenta a cirkevné školy 8,3 percenta. Gymnáziá boli zastúpené 36,7 percentami a SOŠ a konzervatóriá 61,7 percentami. EČ MS sa zúčastnili aj žiaci 1 strednej športovej školy. Dievčat sa EČ MS zúčastnilo o 92 viac ako chlapcov.

Priemerná úspešnosť celého súboru (národný priemer) bola **52,8** percentná.

Najvyššiu priemernú úspešnosť dosiahli žiaci Bratislavského kraja (67,4 %) a najnižšiu žiaci Nitrianskeho kraja (49,8 %). Podľa zriaďovateľa školy sme zistili mierne vecne významné rozdiely vo výsledkoch súkromných a cirkevných škôl. Z hľadiska druhu školy boli úspešnejší žiaci gymnázií s **62,9** percentami. Žiaci stredných odborných škôl dosiahli úspešnosť **45,9** percenta a žiaci strednej športovej školy **53,9** percenta. Rozdiel medzi žiakmi gymnázií a SOŠ je na úrovni strednej vecnej signifikancie. V porovnaní podľa pohlavia výsledky chlapcov boli o málo horšie ako výsledky dievčat, rozdiel však nebol vecne významný. Celkovo bol test z rodového hľadiska náročnosti položiek dobre vyvážený.

PFIČ MS zo SJSL písalo **1 746** žiakov zo **60** škôl. Priemerná úspešnosť PFIČ MS bola **56,3** %. Žiaci gymnázií dosiahli priemernú úspešnosť 67,2 %, žiaci SOŠ a konzervatórií 48,9 % a žiaci strednej športovej školy 47,0 %. Rozdiel medzi úspešnosťou žiakov gymnázií a SOŠ bol stredne vecne významný.

Do testovania v predmete MJL sa zapojilo **1 752** žiakov zo **60** škôl. Testovanie sa uskutočnilo iba papierovou formou. Najviac škôl bolo z Nitrianskeho a Trnavského kraja, najmenej z Bratislavského kraja. Štátne školy z celkového počtu tvorili 75,0 percent, súkromné školy 16,7 percenta a cirkevné školy 8,3 percenta. Gymnáziá boli zastúpené 36,7 percentami a SOŠ 61,7 percentami. Chlapcov sa EČ MS zúčastnilo o 92 menej ako dievčat.

Priemerná úspešnosť celého súboru (národný priemer) bola **59,9** percentná.

Najvyššiu priemernú úspešnosť dosiahli žiaci Bratislavského kraja (69,6 %) a najnižšiu žiaci Nitrianskeho kraja (55,5 %). Podľa zriaďovateľa rozdiely vo výsledkoch žiakov súkromných a cirkevných škôl bol mierne vecne významný. Z hľadiska druhu škôl boli úspešnejší žiaci gymnázií so **71,2** percentami. Žiaci stredných odborných škôl dosiahli priemernú úspešnosť

52,0 percent a žiaci strednej športovej školy **64,2** percenta. Rozdiel v úspešnosti podľa druhu školy bol silne vecne významný v prospech žiakov gymnázií oproti žiakom SOŠ a konzervatórií.

V porovnaní podľa pohlavia výsledky chlapcov boli o málo horšie ako výsledky dievčat, rozdiel bol mierne vecne významný. Celkovo bol test z rodového hľadiska náročnosti položiek dobre vyvážený.

PFIČ MS z MJL písalo **1 741** žiakov zo **60** škôl. Priemerná úspešnosť PFIČ MS bola **67,6** %. Žiaci gymnázií dosiahli priemernú úspešnosť 77,3 %, žiaci SOŠ a konzervatórií 61,3 % a žiaci strednej športovej školy 52,1 %. Rozdiel medzi úspešnosťou žiakov gymnázií a SOŠ bol stredne vecne významný.

Do testovania v predmete UJL sa zapojilo **16** žiakov z jedného štátneho gymnázia s vyučovacím jazykom ukrajinským v Prešovskom kraji.

Priemerná úspešnosť celého súboru (národný priemer) bola **70,1** percentná.

PFIČ MS z UJL písalo **16** žiakov z **1** školy. Priemerná úspešnosť PFIČ MS bola **64,3** %.

V testoch EČ MS 2019 zo SJSJL sme zaznamenali v porovnaní s MS 2018 vo všetkých oblastiach vyššiu úspešnosť. V testoch EČ MS 2019 z MJL sme zaznamenali v porovnaní s MS 2018 nižšiu úspešnosť v čítaní s porozumením, v lexikológii, v syntaxi a sémantike. Výraznejšie vyššiu úspešnosť zaznamenali úlohy z literárnej teórie, zo syntaxe a štylistiky. Aj v ostatných oblastiach sme zaznamenali vyššiu úspešnosť. Treba ale ešte raz zdôrazniť, že pri porovnávaní úspešnosti treba brať do úvahy počet úloh v jednotlivých oblastiach a ich kognitívne úrovne, ktoré nie sú konštantné.

Pri hodnotení výsledkov PFIČ MS treba brať do úvahy fakt, že aj pri dôslednom dodržiavaní hodnotenia podľa kritérií hodnotenia je posudzovanie písomnej práce veľmi náročné a ovplyvnené subjektívnymi faktormi. Uvedomujeme si, že pokiaľ bude hodnotenie PFIČ MS prebiehať na jednotlivých školách, nikdy nemôžeme hovoriť o objektivite v pravom slova zmysle. Napriek tomu môžeme konštatovať, že na výsledkoch dosiahnutých v jednotlivých častiach písomnej práce badať veľký posun k objektivizácii, učitelia veľmi rozvážne bodujú jednotlivé časti a len v ojedinelých prípadoch žiaci dosahujú plných 28 bodov, najvyššie možné bodovanie, ktoré môžu dosiahnuť. Aj tento rok, tak ako pominulé roky konštatujeme, že najväčším problémom je pravopis, ktorý väčšina žiakov neovláda.

Použitá literatúra

1. Burjan, V.: Tvorba a využívanie školských testov vo vzdelávacom procese. Exam: Bratislava 1999.
2. Cieľové požiadavky na vedomosti a zručnosti maturantov zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry. ŠPÚ: Bratislava 2016.
3. Hendl, J.: Přehled statistických metod zpracování dát. Portál: Praha 2004.
4. Ficek, T., Kostolanská, J., Podhorányi, J.: Závěrečná správa zo štatistického spracovania testu zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry. NÚCEM: Bratislava 2019.
5. Ficek, T., Kostolanská, J., Kurajová-Stopková, J.: Závěrečná správa zo štatistického spracovania testu z maďarského jazyka a literatúry. NÚCEM: Bratislava 2019.
6. Kostolanská, J., Podhorányi, J.: Závěrečná správa zo štatistického spracovania testu z ukrajinského jazyka a literatúry. NÚCEM: Bratislava 2019.
7. Ficek, T., Kostolanská, J.: Závěrečná správa zo štatistického spracovania PFIČ zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry. NÚCEM: Bratislava 2019.
8. Kostolanská, J., Kurajová-Stopková, J.: Závěrečná správa zo štatistického spracovania PFIČ z maďarského jazyka a literatúry. NÚCEM: Bratislava 2019.
9. Kostolanská, J., Podhorányi, J.: Závěrečná správa zo štatistického spracovania PFIČ z ukrajinského jazyka a literatúry. NÚCEM: Bratislava 2019.
10. Kolektív: Standardy pro pedagogické a psychologické testování. Testcentrum: Praha 2001.
11. Lapitka, M.: Tvorba a použitie didaktických testov. ŠPÚ: Bratislava 1996.
12. Péteryová, E. a kol.: Správa o výsledkoch externej časti a písomnej formy internej časti MS zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry, z maďarského jazyka a literatúry a z ukrajinského jazyka a literatúry. NÚCEM: Bratislava 2018.
13. Ritomský, A., Zelmanová, O.: Štatistické spracovanie a analýza dát rozsiahlych monitorovaní. Položková a multivariačná analýza s využitím systému SPSS. ŠPÚ: Bratislava 2003.
14. Ritomský, A., Zelmanová, O., Zelman, J.: Štatistické spracovanie a analýza dát rozsiahlych monitorovaní s využitím systému SPSS. ŠPÚ: Bratislava 2002.
15. Sklenárová, I. – Zelmanová, O.: Metodika spracovania dát z maturity 2005 v systéme SPSS. ŠPÚ: Bratislava 2005.

16. SPSS Base 10.0 User`s Guide. by SPSS Inc.: Chicago 1999.
17. SPSS Base 7.0 Syntax Reference Guide. by SPSS Inc.: Chicago 1996.
18. Špecifikačné tabuľky testov zo SJSL, MJL a UJL. Interný materiál.: NÚCEM: Bratislava 2018.
19. Turek, I.: Učiteľ a pedagogický výskum. Metodické centrum: Bratislava 1998.
20. Wimmer, G.: Štatistické metódy v pedagogickom výskume. Gaudeamus: Hradec Králové 1993.